

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 121

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

48 tomas

2005 m. gegužės 20 d.

Pranešimo Nr.

Turinys

Puslapis

I Informacija

Audito Rūmai

2005/C 121/01	Nuomonė Nr. 1/2005 Tarybos reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo pasiūlymas (KOM(2004) 489 galutinis, 2004 m. liepos 14 d.)	1
2005/C 121/02	Nuomonė Nr. 2/2005 Tarybos reglamento, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo, pasiūlymas (KOM(2004) 492 galutinis, 2004 m. liepos 14 d.)	14

I

(Informacija)

AUDITO RŪMAI

NUOMONĖ Nr. 1/2005

**Tarybos reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo
pasiūlymas (KOM(2004) 489 galutinis, 2004 m. liepos 14 d.)**

(pagal EB sutarties 248 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą)

(2005/C 121/01)

TURINYS

	<i>Dalys</i>	<i>Puslapis</i>
ĮVADAS	1–6	3
AIŠKUS DVIEJŲ „RAMSČIŲ“ ATSKYRIMAS	7–14	3
Dabartinė padėtis ir pasiūlymas	7–13	3
Analizė	14	6
VALDYMAS IR KONTROLĖ	15–34	6
EŽŪGF	15–25	6
Dabartinė padėtis ir pasiūlymas	15–18	6
Analizė	19–25	7
EŽŪKPF	26–34	8
Dabartinė padėtis ir pasiūlymas	26–29	8
Analizė	30–32	8
Išvada	33–34	9
BIUDŽETINĖ DRAUSMĖ	35–48	9
Dabartinė padėtis	35–40	9
Komisijos pasiūlymas	41–44	9
Analizė	45–48	10
EŽŪGF	45–47	10
EŽŪKPF	48	10
PAŽEIDIMŲ TVARKYMAS	49–61	10
EŽŪGF	49–53	10
Dabartinė padėtis	49	10
Pasiūlymas ir analizė	50–53	10
EŽŪKPF	54–61	11
Dabartinė padėtis	54–57	11
Pasiūlymas ir analizė	58–61	11

	<i>Dalys</i>	<i>Puslapis</i>
KITI KOMENTARAI	62–65	12
Nuoseklumas tarp finansinių metų	62	12
Pereinamosios nuostatos	63	12
Šalutiniai klausimai	64–65	12
SANTRAUKA	I–II	12

EUROPOS BENDRIJŲ AUDITO RŪMAI,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 248 straipsnio 4 dalie antrą pastraipą ir į 279 straipsnį,

atsižvelgdami į Tarybos reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į 2004 m. spalio 29 d. Audito Rūmams pateiktą ir 2004 m. lapkričio 5 d. Audito Rūmų gautą Tarybos prašymą parengti nuomonę,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

IVADAS

1. Siūlomo reglamento tikslas – sukurti dviejų bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) „ramsčių“ (rinkos išlaidų ir pajamų rėmimo; kaimo plėtros) teisinį pagrindą, kuris turėtų įsigalioti nuo 2007 m. sausio 1 dienos. Pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į galiojantis BŽŪP nuostatas ⁽²⁾. Juo nėra keičiama BŽŪP esmė ir nėra nustatomos BŽŪP skirtinos sumos.

2. Audito Rūmai, atsižvelgę į savo 2004 m. balandžio mėnesio nuomonę apie bendrą audito modelį (Nuomonė Nr. 2/2004) ⁽³⁾, išnagrinėjo, ar šis pasiūlymas gali pagerinti BŽŪP finansų valdymą.

3. Pagal šį modelį Komisija turėtų būti atsakinga už vidaus kontrolės sistemų patobulinimų skatinimą ir už patikrinimo, kad jos veikia efektyviai, parengimą. Vidaus kontrolės sistemos būtų pagrįstos logiškais, bendrais principais ir standartais paremtomis taisyklėmis. Audito Rūmai pabrėžia, kad patikrų išlaidos turėtų būti proporcingos jų duodamai naudai. Tačiau kai kurie elementai, kuriuos Audito Rūmai savo nuomonėje apie bendrą auditą skelbia esant būtinus užtikrinti efektyvią ir rezultatyvią atsakingumo ir finansinės kontrolės grandinę, reikalauja papildomo paaiškinimo. (žr. 20, 21, 23 ir 24 dalis).

⁽¹⁾ Komisijos dokumentas, nuoroda 2004/0164 (CNS) – KOM(2004) 489 galutinis.

⁽²⁾ 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1782/2003, nustatantis bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir tam tikras paramos schemas ūkininkams (OL L 270, 2003 10 21, p. 1). 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1783/2003, iš dalies pakeičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai (OL L 270, 2003 10 21, p. 70).

⁽³⁾ OL C 107, 2004 4 30.

4. Tolesnėse šios nuomonės dalyse (7–61) aptariamos keturios pagrindinės reglamento pasiūlymo temos:

— žemės ūkio išlaidų konsolidavimas ir dviejų ramsčių atskyrimas (reglamento pasiūlymo 2–5 straipsniai),

— valdymas ir kontrolė (reglamento pasiūlymo 6–8, 10, 11, 12–17, 22–31, 36, 37 straipsniai),

— biudžetinė drausmė (reglamento pasiūlymo 12–21 straipsniai),

— pažeidimų tvarkymas (reglamento pasiūlymo 9, 32–35 straipsniai).

62–65 dalyse aptariami kiti konkretūs, taip pat su pereinamuoju laikotarpiu susiję klausimai.

5. Kai kuriais atvejais (7, 8, 9, 13, 15, 16, 18, 19, 26, 30, 39, 42, 45 ir 48 straipsniai) reglamento pasiūlyme svarbūs klausimai palikti reguliuoti antrinės teisės aktais nustatomomis procedūromis, apie kurias Audito Rūmai šiuo metu tikrai negali pasisakyti. Audito Rūmai pažymi, kad kai kurių siūlomos sistemos aspektų efektyvumą lems šių antrinės teisės aktų kokybė ir turinys. Antai reglamento pasiūlyme lieka neaiškumų dėl Komisijos ir valstybių narių finansinės atsakomybės.

6. Kai kurie reglamento pasiūlyme teikiami pakeitimai nesuderinti su kai kuriomis Finansinio reglamento nuostatomis ⁽⁴⁾. Komisija turi apsvarstyti, ar reikalingos Finansinio reglamento pataisos.

AIŠKUS DVIEJŲ „RAMSČIŲ“ ATSKYRIMAS

Dabartinė padėtis ir pasiūlymas

7. Daug metų bendra žemės ūkio politika buvo įgyvendinama panaudojant vieną „Fondą“: Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondą. Šis Fondas turi du – Orientavimo ir Garantijų – skyrius, kuriuos reglamentuoja skirtingos taisyklės. (Jas šiuo metu nustato Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1257/1999 ir (EB) Nr. 1258/1999 ⁽⁵⁾.)

⁽⁴⁾ Pavyzdžiui, Finansinio reglamento 149 straipsnio 3 dalis, leidžianti perkelti į sekančius finansinius metus nepaskirstytus EŽŪOGF Garantijų skyriaus asignavimus, susijusius su kaimo plėtra, taps nereikalinga įsteigus EŽŪKPF.

⁽⁵⁾ OL L 160, 1999 6 26, p. 80 ir 103.

8. Garantijų skyrius:

- finansuoja visas žemės ūkio rinkų ir pajamų rėmimo išlaidas,
- kofinansuoja (su valstybėmis narėmis) kai kurias kaimo plėtros priemones.

9. Garantijų skyrius bendrai finansuoja šias kaimo plėtros priemones:

- a) ankstyvo pasitraukimo išmokas,
- b) subsidijas ūkininkams nepalankesnėse vietovėse ir vietovėse, kuriose taikomi aplinkosauginiai apribojimai,
- c) paramą normų laikymuisi (aplinkosaugos, visuomenės sveikatos ir pan. srityse),
- d) išmokas už ekologišką ūkininkavimą ir gyvūnų gerovę,
- e) paramą maisto kokybei,
- f) miško želdinimą ⁽¹⁾,
- g) paramą „kitoms kaimo plėtros priemonėms“ vietovėse, kurių neapima Struktūrinių fondų 1 uždavinys:
 - investicijas į žemės ūkio valdas,
 - pagalbą jauniems ūkininkams įsitvirtinti versle,
 - ūkininkų ir kitų žemės ūkio ir miškininkystės veikla užsiimančių asmenų mokymą,
 - žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros tobulinimą,
 - miškininkystę,
 - kitas kaimo vietovių prisitaikymą ir plėtrą skatinančias priemones ⁽²⁾ (kaip antai persklypavimą, žemės ūkio veiklos įvairinimą ir pan.).

10. Orientavimo skyrius kofinansuoja visas 8 dalies g punkte išvardytas „kitas kaimo plėtros priemones“ vietovėse, kurias apima 1 uždavinys. Jis taip pat kofinansuoja Bendrijos iniciatyvą „Leader+“ ⁽³⁾.

11. Šios nuostatos grafiškai pavaizduotos 1 paveiksle.

12. Taigi šiuo metu kaimo plėtros priemonės finansavimas iš EŽŪOGF Garantijų ar Orientavimo skyriaus priklauso nuo priemonės rūšies ir nuo jos geografinės padėties. Pavyzdžiui, skerdyklos modernizavimą 1 uždavinio vietovėje kofinansuoja Orientavimo skyrius, o tokį pat projektą, esantį ne 1 uždavinio vietovėje, kofinansuoja Garantijų skyrius; miško želdinimą žemės ūkio paskirties žemėje visoje Bendrijos teritorijoje kofinansuoja Garantijų skyrius, o investicijas į miško išteklių priežiūrą ir gerinimą 1 uždavinio vietovėse kofinansuoja Orientavimo skyrius.

13. Komisija siūlo vietoje šių EŽŪOGF Garantijų ir Orientavimo skyrių įsteigti du atskirus fondus: Europos žemės ūkio garantijų fondą (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio kaimo plėtros fondą (EŽŪKPF). EŽŪGF apimtų žemės ūkio rinkų ir ūkininkų pajamų rėmimo išlaidas, kaip nurodyta šių pastabų 8 dalies pirmoje pastraipoje ⁽⁴⁾. Visas kaimo plėtros išlaidas nepriklausomai nuo geografinės vietovės kofinansuotų EŽŪKPF.

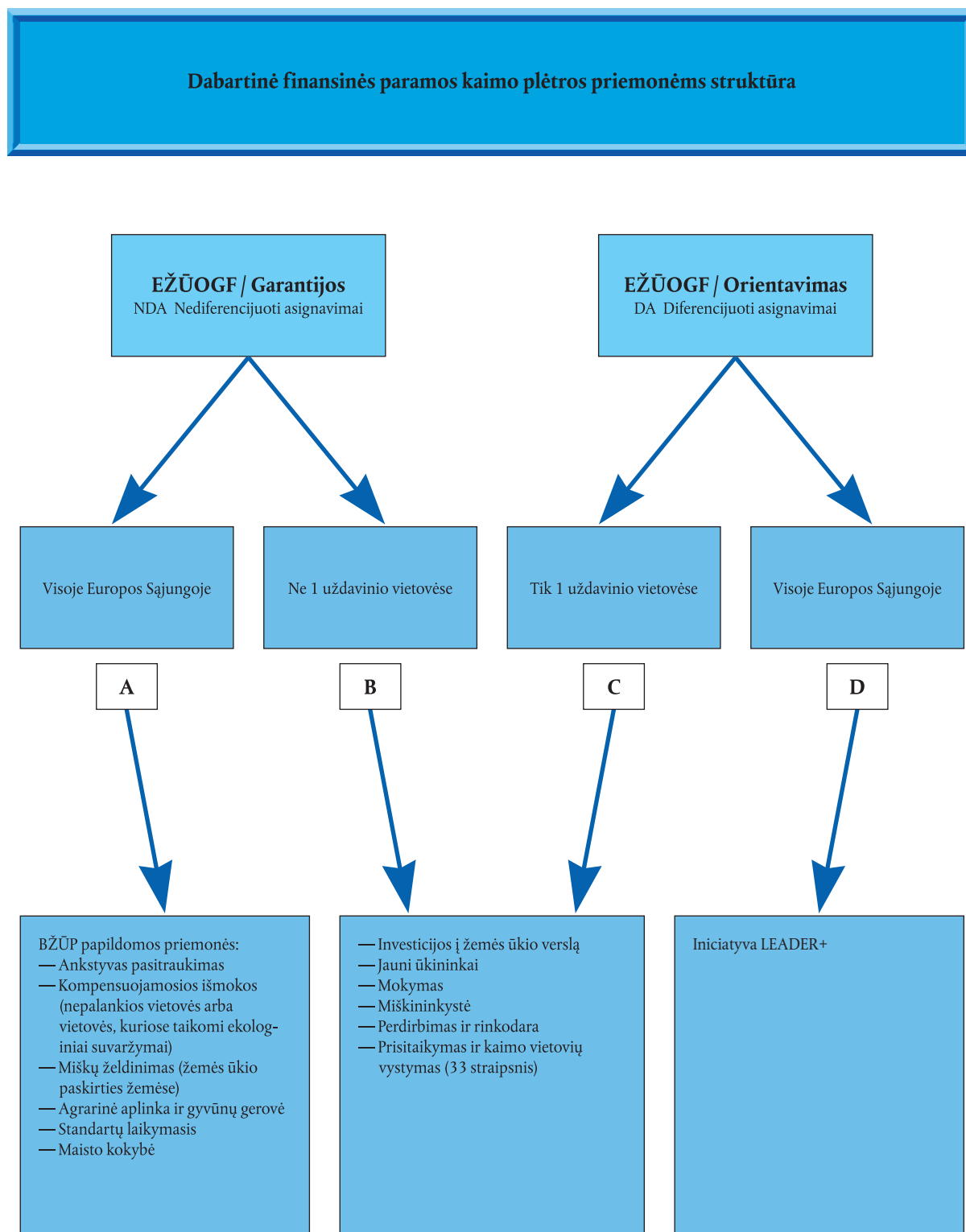
⁽¹⁾ Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 31 straipsnis.

⁽²⁾ Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 33 straipsnis.

⁽³⁾ „Leader+“ yra Bendrijos iniciatyva, papildanti bendrąsias kaimo plėtros programas. Ji įgyvendinama aktyvia partnerystė vietos lygmeniu („vietos veiksmo grupė“) ir skirta skatinti naujų kompleksiško ir tvaraus vystymosi kūrimąsi ir testavimą, kuris gali įtakoti ir (arba) sustiprinti kaimo plėtros Bendrijoje politiką.

⁽⁴⁾ Didžioji paramos dalis ateityje bus perskirta į dvi dalis.

1 paveiksle

Analizė

14. Siūlomas kaimo plėtros išlaidų sutelkimas bendrame biudžete sudarytų galimybę apskaičiuoti visas išlaidas atskiroms kaimo plėtros priemonėms ir bendras išlaidas visai kaimo plėtrai ⁽¹⁾. Tai sveikintinas skaidrumo pastiprinimas ⁽²⁾.

VALDYMAS IR KONTROLĖ**EŽŪGF****Dabartinė padėtis ir pasiūlymas**

15. Pasiūlymas neįneša reikšmingų pokyčių į rinkos išlaidų valdymą ir kontrolę. Kaip ir šiuo metu beveik visas išlaidas vykdytų valstybių narių mokėjimo agentūros.

16. Didžioji išlaidų dalis ir toliau būtų vykdoma tokia tvarka:

- a) prieš metus iki numatomos mokėjimo datos ūkininkai pateikia mokėjimo agentūroms prašymus, pagrįstus dirbamais plotais, reikalavimus atitinkančių gyvulių, laikomų atitinkamu nurodytu laikotarpiu, skaičiumi ir kt.;
- b) mokėjimo agentūros atlieka šių prašymų administracines patikras ir atrankines patikras vietose, dažniausiai naudojant integruotą administravimo ir kontrolės sistemą (IACS);
- c) mokėjimo agentūros moka prašytojams ir už išlaidas kas mėnesį vykdomiems mokėjimams atsiskaito Komisijai, kuri apmoka šias išlaidas mokėjimo agentūroms („mėnesiniai mokėjimai“);

⁽¹⁾ Šiuo metu, norint nustatyti, pavyzdžiui, ES-15 perdirbimo ir rinkodaros išlaidų lygį, reikia atsižvelgti į ne 1 uždavinio EŽŪOGF Garantijų skyrių (*biudžeto eilutė 05 04 01 09*) ir į atitinkamas Orientavimo skyriaus dalis 1 uždavinio vietovėse, kurias sunku aiškiai nustatyti (*neidentifikuojama biudžeto eilutės 05 04 02 01 dalis*). Pozityvus visų EŽŪKPF išlaidų įskaitymo aspektas yra tas, kad valstybės narės galės naudoti pagal moduliavimą paskirtas sumas – perskirstant kai kurias išlaidas nuo tiesioginių išmokų į kaimo plėtrą (pasiūlymo 12 straipsnio 2 dalis) visoms kaimo plėtros priemonėms. Pagal šiuo metu galiojančias taisykles tokios papildomos sumos nėra skiriamos iš EŽŪOGF Orientavimo skyriaus finansuojamoms kaimo plėtros priemonėms.

⁽²⁾ Sutartyje vartojamas terminas „fondas“. Tačiau finansų valdymo požiūriu siūlomi du „fondai“ yra bendrojo biudžeto sudėtinės dalys ir todėl pakaktų juos skirti nurodant atitinkamus biudžeto skyrius.

d) mokėjimo agentūrų sąskaitas ir mokėjimus tikrina nepriklausomas auditorius (sertifikavimo institucija), kuris atsiskaito Komisijai metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, vasario mėnesį;

e) tų metų balandžio 30 d. Komisija priima sprendimą (dėl finansų ar apskaitos vykdymo), ar priimti šias sąskaitas ir audito ataskaitas, ar pareikalauti papildomų darbų ar papildomos informacijos;

f) tuomet Komisija gali nagrinėti mokėjimo agentūros atliktus mokėjimus ir, jei būta pažeidimų, arba, jei finansinė kontrolė buvo silpna, gali priimti sprendimą, kad kai kurios išlaidos turėtų būti apmokėtos iš atitinkamų valstybių narių, o ne iš ES biudžeto (Komisija „atmeta“ tokias išlaidas „atitikties sprendimais“). Atmetusi išlaidas Komisija atitinkamai sumažina išmokas mokėjimo agentūroms.

17. EŽŪGF išlaidos, kaip ir dabartinio Garantijų skyriaus išlaidos būtų finansuojamos nediferencijuotais asignavimais, kitaip sakant nebūtų skirtumo tarp išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų.

18. Tačiau reglamento pasiūlyme pateikta keletas naujovių ir (arba) pakeitimų:

— valstybėse narėse, kuriose yra daugiau nei viena mokėjimo agentūra, jau dabar reikalaujama įsteigti koordinavimo įstaigą, kuri apibendrintų Komisijai skirtą informaciją ir garantuotų nuoseklų jos pateikimą bei skatintų darnų Bendrijos taisyklių taikymą. Reglamento pasiūlymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybės narės koordinavimo įstaigai suteikia specialų akreditavimą,

— reglamento pasiūlymo 8 straipsnio 1 dalies c punktas nustato reikalavimą, kad kiekvienos mokėjimo agentūros atsakingas asmuo kiekvienais metais pasirašo ir perduoda Komisijai „patikinimo pareiškimą“,

— reglamento pasiūlymo 31 straipsnio 4 dalies a punktas suteikia Komisijai teisę, taikant sprendimo dėl vykdymo procedūrą, minimą šių pastabų 16 dalies f punkte, atmesti EŽŪGF išlaidas, kurios buvo padarytos prieš 36 mėnesius iki Komisijos raštiško pranešimo apie atitinkamos valstybės narės patikrinimų rezultatus („36 mėnesių taisyklė“) Šiuo metu šis terminas yra 24 mėnesiai.

Analizė*Kitos pastabos**Bendros pastabos*

19. Dabartinės EŽŪOGF Garantijų skyriaus mokėjimo procedūros yra išbandytos ir patikrintos. Iki šiol Komisija paprastai nesiūlydavo pakeitimų srityse, kurios veikė palyginus gerai.

Siūlomi konkretūs pakeitimai (žr. 18 dalį)

20. Įvestas specialaus (atsiėmimo nei mokėjimo agentūrų) akreditavimo reikalavimas „koordinavimo įstaigoms“ galėtų sustiprinti atskaitomybės už BŽŪP išlaidas grandinę (žr. Nuomonės apie bendrą auditą Nr. 2/2004, I, II ir IV dalis). Tačiau tai priklausys nuo Komisijos valstybėms narėms nustatytų specialaus akreditavimo taisyklių kokybės ir turinio bei nuo to, kaip valstybės narės jas taikys.

21. „Patikinimo pareiškimo“, kurį pasirašo mokėjimo agentūros atsakingas asmuo, įvedimas galėtų pagerinti egzistuojančią kontrolės sistemą bendro audito modelio linkme. Tačiau pasiūlyme nėra nieko pasakyta apie šio pareiškimo turinį ir taikymo sritį. Jo turinys turėtų būti suformuluotas, artimai sekant tokiais pat pareiškimais, kurie paprastai rengiami pagal, pavyzdžiui, biržoje registruotų įmonių valdymo reikalavimus. Tai reikėtų, kad agentūros vadovas (-ė) turėtų paaiškinti savo atsakomybę už sąskaitas, atlikti metinį vidaus kontrolės sistemos patikrinimą ir pateikti šio patikrinimo ataskaitą. Toks patikrinimas apimtų visas patikras, įskaitant finansines patikras, veiklos ir atitikties patikras bei rizikos valdymą. Toks pareiškimas neatstoja sertifikavimo institucijų darbo. Nei DG AGRI, nei sertifikavimo institucija neturėdami papildomų patvirtinančių duomenų neturėtų tikėti šiais pareiškimais. Vienu konkrečiu atveju siūlomas pareiškimo pavadinimas gali būti supainiotas su patikinimo pareiškimu, kurį teikia Audito Rūmai ir su patikinimo pareiškimu, kurį privalo pateikti Komisijos generaliniai direktoratai. Reikėtų parinkti kitą pavadinimą.

22. Savo Nuomonėje Nr. 9/2002 ⁽¹⁾ Audito Rūmai palaikė „36 mėnesių taisyklę“. Šis pakeitimas leistų sumažinti riziką, kad valstybės narės sistemose aptikus trūkumą, bus išvengta sankcijos vien todėl, kad Komisija nepajėgė patikrinti visų išlaidų sričių per dviejų metų ciklą. Komisija turėtų griežtai reikalauti laikytis 36 mėnesių termino ir kaip įmanoma stengtis išvengti sąskaitų tvirtinimo ir galutinio išlaidų priskyrimo procedūros vėlavimų.

23. Dabartinės EŽŪOGF Garantijų skyriaus nuostatose galima būtų padaryti daug daugiau pakeitimų negu siūlo Komisija. Sertifikavimo institucijos, kurios audituoja mokėjimo agentūrų sąskaitas ir mokėjimo agentūrų vidaus kontrolės procedūras, savo darbe apsiriboja mokėjimų atitikties patikrinimų fakto patvirtinimu ir ne visada atlieka pakankamai nuodugnius atitikties testus, patvirtinančius, kad tokie patikrinimai yra veiksmingi. Sertifikavimo institucijos taip pat nepakankamai veiksmingai tikrina, kaip BŽŪP parama pasiekia išmokų gavėjus, tad negali patvirtinti, ar mokėjimai yra teisėti ir tvarkingi.

24. Audito Rūmai mano (ir išsakė tai savo Nuomonėje Nr. 10/98 ⁽²⁾), kad sertifikavimo institucijos, išduodamos sertifikatus mokėjimo agentūroms, turėtų remtis tarptautiniu mastu pripažintais apskaitos standartais. Reglamento pasiūlymo 7 straipsnyje reikėtų įrašyti nuorodą į šiuos standartus ⁽³⁾. Išduodant sertifikatus, turėtų būti atsižvelgta į išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą paramos gavėjo lygmenyje ir turėtų būti atliekamos mokėjimų agentūros pagrindinių kontrolės sistemų patikros. Nustatant šių patikrų intensyvumą, turėtų būti atsižvelgiama su jomis susijusias išlaidas. Tokia tvarka sustiprintų BŽŪP išlaidų atskaitomybės grandinę. Tokiu būdu Komisija gautų tvirtesnį patikinimą ir būtų nuosekliau atsižvelgta į bendro audito modelio sampratą (žr. Nuomonės Nr. 2/2004 42 dalį). Pakeitimai, išplečiantys sertifikavimo institucijų darbo sritį, galėtų būti su nauda įtraukti arba į reglamento pasiūlymo 7 straipsnį arba į 8 straipsnio 1 dalies c punkto iii papunktį.

25. Audito Rūmai pažymi, kad BŽŪP mokėjimo agentūrų akreditavimas pasiliktų valstybių narių kompetencija. Savo specialiojoje ataskaitoje Nr. 2/2004 ⁽⁴⁾ apie SAPARD (finansiniai šios programos mechanizmai daugeliu atžvilgių panašūs BŽŪP finansinius mechanizmus) Audito Rūmai palankiai įvertino Komisijos vaidmenį suteikiant akreditaciją: išankstinis sistemų patvirtinimas, grindžiamas tiek SAPARD šalių, tiek Komisijos auditais, užtikrina, kad, bent teoriškai, egzistuoja nuodugniai parengtos sistemos, leidžiančios atlikti esmines patikras prieš bet koki mokėjimą. Audito Rūmai mano, kad tai yra gera praktika.

⁽²⁾ OL C 401, 1998 12 22.

⁽³⁾ Pavyzdžiui, Tarptautinės apskaitininkų federacijos (IFAC) ar Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) taikomos standartus.

⁽⁴⁾ OL C 295, 2004 11 30.

⁽¹⁾ OL C 285, 2002 11 21.

EŽŪKPF**Dabartinė padėtis ir pasiūlymas**

26. Siūloma EŽŪKPF valdymo ir kontrolės teisinė bazė yra dalinai paremta struktūrinių fondų ir dalinai EŽŪOGF Garantijų dalies teisinėmis bazėmis. Ji užtikrintų, kad visoms kaimo plėtros išlaidoms būtų taikomos tos pačios finansinės taisyklės ir bendra kontrolės sistema.

27. Kaip paaiškinta šių pastabų 8–13 dalyse ir *1 paveiksle*, naujasis EŽŪKPF apjungtų visas kaimo plėtros išlaidas:

- Garantijų skyriaus išlaidas – 4,8 milijardo eurų mokėjimų asignavimų 2004 m., išmokėtų nediferencijuotais asignavimais (žr. 17 dalį),
 - Orientavimo skyriaus išlaidas – 2,9 milijardo eurų mokėjimų asignavimų 2004 m., išmokėtų diferencijuotais asignavimais ⁽¹⁾.
28. Komisija siūlo, kad ateityje visos šios išlaidos būtų finansuojamos kaip vienas bendras išlaidų srautas diferencijuotais asignavimais. Šis pakeitimas reiškia, kad:
- kaimo plėtros išlaidos nebebus daromos pagal įvairias programavimo, įgyvendinimo ir kontrolės sistemas;
 - „papildomoms priemonėms“ (žr. *1 paveikslą A* dalį), kurios sudaro didžiąją kaimo plėtros išlaidų dalį ir kitoms kaimo plėtros priemonėms, kurias šiuo metu finansuoja EŽŪOGF Garantijų skyrius (žr. *1 paveikslą B* dalį) nebegaliojant taisyklės, trumpai išdėstytos šių pastabų 16 dalyje.

29. Didžiąjai daliai išlaidų būtų siūloma ši procedūra:

- priėmus valstybės narės kaimo plėtros programą, Komisija sumoka atitinkamai mokėjimo agentūrai (-oms) 7 % viso programai skirto EŽŪKPF įnašo,
- šie 7 % sudaro išankstinį finansavimą (grąžintiną Komisijai, jei per 24 mėnesius pagal kaimo plėtros programą nepateikiamas nė vienas mokėjimo prašymas),
- apie išlaidas kas ketvirtį pranešama Komisijai,

— pagal kiekvieną kaimo plėtros programą Komisija akredituotai mokėjimo agentūrai vykdo tarpinius mokėjimus pagal parengtus tarpinių mokėjimų prašymus, „jei įmanoma tris kartus per metus“,

— gavusi galutinę įgyvendinimo ataskaitą Komisija apmoka likusią išlaidų dalį,

— visa išankstinio finansavimo suma patvirtinama kaimo plėtros programą uždarius (ši procedūra gali užtrukti keletą metų).

Analizė

30. Finansuojant išlaidas iš Bendrijos biudžeto, pageidautina, kad būtų naudojami diferencijuoti asignavimai, jei yra vykdomos šios dvi sąlygos:

- kai išlaidos yra tikrai daugiamečės (kitais sakant, projektas turi būti suplanuotas keleriems metams ir vykdomas kelerių metų),
- kai biudžetas yra tikrai numatytas keleriems metams ir apima išpareigojimų asignavimus, kurie padengia visų einamaisiais finansiniais metais prisiimtų teisinių išpareigojimų sumą.

31. Kaimo plėtros išlaidos apima visą eilę įvairiarūšių priemonių. Kai kurios šios priemonės yra skirtos paremti daugiamečių investavimo išlaidas. Daugumą jų sudaro daugiamečiai sutartiniai išpareigojimai su kasmetiniais mokėjimais ir kontrolės sistemomis, kurios dažniausiai būna panašios į BŽŪP „pirmojo ramsčio“ mokėjimus ir kontrolės sistemas.

32. Nors Komisija ragina EŽŪKPF naudoti diferencijuotus asignavimus, ji nesiūlo jokio tikrai daugiamečio biudžeto. Taikant rimtą daugiamečių metodiką reikėtų įtraukti išpareigojimą, apimančią visus einamaisiais finansiniais metais prisiimtų teisinių išpareigojimų sumą. Vietoje to Komisija siūlo (reglamento pasiūlymo 23 straipsnis) įtraukti išpareigojimą visai sumai, numatomai išleisti atskiroje valstybėje narėje per vienerius metus, kitaip sakant įdiegti išpareigojimų pagal vienerių metų išmokėjimo dalis praktiką. Kaip Audito Rūmai jau nurodė savo Nuomonėje Nr. 2/2001 ⁽²⁾, tokia tvarka prieštarauja geros praktikos naudojant diferencijuotus asignavimus teorijai ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Diferencijuoti asignavimai naudojami kai kurių biudžeto sričių daugiamečiai veiklai finansuoti. Juos sudaro išpareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai.

⁽²⁾ OL C 162, 2001 6 5.

⁽³⁾ Žr. Nuomonės Nr. 2/2001 29, 30 ir 77 dalis.

Išvada

33. Finansinis reglamentas numato du biudžeto asignavimų tipus:

- diferencijuotus asignavimus (apimančius įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus) naudojamus finansuoti daugiametes išlaidas, ir
- nediferencijuotus asignavimus, kurie užtikrina metinių išlaidų įsipareigojimą ir mokėjimą.

34. Būtų pravartu EŽŪKPF išlaidoms parinkti asignavimų tipą (diferencijuotus ar nediferencijuotus). Kadangi EŽŪKPF išlaidos yra įvairaus pobūdžio, yra svarbu, kad Komisija teisingai ir nuosekliai taikytų 30 dalyje išvardytus principus ir kad atitinkamos valdymo ir kontrolės sistemos būtų skaidrios ir veiksmingos. Todėl Komisijos pasiūlymas biudžeto įsipareigojimus mokėti metinėmis dalimis prieštarauja esminiam siekiui diferencijuoti asignavimus ir įsipareigojimų biudžetą, būtų nepriimtinas.

BIUDŽETINĖ DRAUSMĖ**Dabartinė padėtis**

35. Biudžetinės drausmės taisyklės yra skirtos užtikrinti finansinės perspektyvos laikymąsi.

36. Šiuo metu galiojantys biudžetinė drausmės reikalavimai yra nustatyti Tarybos reglamente (EB) Nr. 2040/2000 ⁽¹⁾. „Žemės ūkio gairė“ yra viršutinė žemės ūkio išlaidų riba, kurią Komisija, pristatydama preliminarų biudžeto projektą, privalo nustatyti kiekvieniems finansiniams metams. Žemės ūkio gairė apima finansinės perspektyvos 1 b punktą (BŽŪP išlaidos) ir b punktą (kaimo plėtra ir papildomos priemonės) taip pat 7 antraštinės dalies dalį, susijusią su pasirengimo narystei (stojimui) parama žemės ūkio srityje.

37. Dabartinės finansinės perspektyva apima 2000–2006 m. laikotarpį. Jas nustatė 1999 m. gegužės 6 d. tarpinstitucinis susitarimas tarp Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos. Jos atitinka 1999 m. kovo 24 d. ir 25 d. Berlyno Europos Vadovų Tarybos ⁽²⁾ išvadas.

38. Audito Rūmai pažymi, kad laikotarpiui po 2006 m. numatytose BŽŪP išlaidų kontrolės nuostatose esama sudėtingumo. Viena vertus, ateinančiai finansinei perspektyvai Komisija pasiūlė padalinti Bendrijos išlaidas į penkias antraštines dalis vietoje aštuonių dabartinių. Antra, 2007–2013 metų finansinės perspektyvos antraštinė dalis pavadinta „Gamtos išteklių saugojimas ir valdymas“. Ji apimtų du BŽŪP ramsčius taip pat išlaidas, susijusias su žvejyba ir aplinka. 2 antraštinės dalies poskyris „Žemės ūkis – su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos“ apimtų dabartinio 1 antraštinės dalies a skirsnio turinį.

39. Kita vertus, pirmojo BŽŪP ramsčio viršutinės ribas (iki 2013 m.) nustatė 2002 m. spalio 24 d. ir 25 d. Briuselio Europos Vadovų Taryba. Pagal šios Tarybos Briuselyje pasirašytą susitarimą su rinka susijusių išlaidų ir tiesioginių išmokų suma iki 2013 m. turi būti stabilizuojama, taikant 1 antraštinės dalies a skirsnyje ES-15 2006 metais nustatytas viršutinės finansinės ribas, pridėjus atitinkamų išlaidų dešimčiai naujų valstybių narių sumą. Tokiu būdu bendra su rinka susijusių išlaidų ir tiesioginių išmokų suma kiekvieniems metams 2007–2013 m. turės likti šiose 2006 m. ribose, pridedant 1 % per metus.

40. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1782/2003, kurio nuostatos atspindi 2003 m. birželio mėnesį patvirtintos BŽŪP reformos rezultatus, taip pat nustato biudžetinės drausmės taisykles. 11 straipsnis skelbia, kad pradedant 2007 metų biudžetu, esant prognozėms, kad dabartinio 1 antraštinės dalies a punkte nustatytos metinės ribos bus viršytos, sprendimus dėl tiesioginių išmokų tikslinimo priims Taryba Komisijos siūlymu. Patikslinimai turi būti padaryti ne vėliau kaip kalendorinių metų, kuriems jie taikomi, birželio 30 dienos.

Komisijos pasiūlymas

41. Reglamento pasiūlyme teikiamos biudžetinės drausmės nuostatos atkartoja ir tam tikrais atžvilgiais papildo kai kurias šiuo metu galiojančias Tarybos reglamentų (EB) Nr. 2040/2000 ir Nr. 1782/2003 biudžetinės drausmės nuostatas. Tačiau, regis, nėra ketinama laikytis žemės ūkio gairės.

42. Reglamento pasiūlymo 18 straipsnio 1 dalis, 19 ir 20 straipsniai iš esmės pakartoja Tarybos reglamento (EB) Nr. 2040/2000 nuostatas, kurios yra susiję:

- su teisiniais aktais, turinčiais poveikį BŽŪP išlaidoms (Tarybos reglamento (EB) Nr. 2040/2000 5 straipsnio 1 dalis),
- su veiksmis, kuriuos Komisija turi atlikti įvairiais biudžeto procedūros etapais kai esama rizikos, kad BŽŪP išlaidos viršys ribas (Tarybos reglamento (EB) Nr. 2040/2000 6 straipsnis),
- su „ankstyvojo perspėjimo“ sistema BŽŪP išlaidoms.

43. Reglamento pasiūlymo 18 straipsnio 4 dalis skelbia, kad tiesioginių išmokų patikslinimus (žr. 40 dalį) padaro Komisija, jei Taryba to nepadarė iki einamųjų metų birželio 30 d.

44. Reglamento pasiūlymo 17 straipsnio 2 dalis leidžia Komisijai sumažinti arba sustabdyti mėnesinius mokėjimus valstybėms narėms, jei esama rizikos, kad bus viršytas Bendrijos teisiniais aktais nustatytos viršutinės finansinės ribos. Reglamento pasiūlymo 19 straipsnio 4 dalį Komisija turėtų teisę perskirstyti turimą biudžeto likutį valstybėms narėms, jei valstybių narių kompensavimo prašymai finansinių metų pabaigoje viršija ar gali viršyti turimą EŽŪGF išlaidoms skirtą likutį.

⁽¹⁾ OL L 244, 2000 9 29, p. 27.

⁽²⁾ OL C 172, 1999 6 18.

Analizė**EŽŪGF**

45. Reglamento pasiūlymo 17 straipsnis, 18 straipsnio 4 dalis ir 19 straipsnio 4 dalies leistų šiek tiek griežčiau taikyti biudžetinę drausmę. Audito Rūmai palankiai vertina šiuos pasiūlymus.

46. Žemės ūkio gairės panaikinimas gali susilpninti vieną biudžetinės drausmės apsektą, kadangi žemės ūkio išlaidoms nebus taikoma jokia bendra viršutinė riba. Audito Rūmai ragina Tarybą ir Parlamentą nuodugniai apsvarstyti argumentus už ir prieš žemės ūkio gairės išsaugojimą ⁽¹⁾.

47. Tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir dėl biudžetinės drausmės patobulinimo ⁽²⁾ 12 dalyje sakoma, kad „siekdamos gero finansinio valdymo, institucijos stengsis užtikrinti, kad biudžetinės procedūros metu ir biudžeto priėmimo laikotarpiu bus paliktos pakankamai didelės maržos žemiau įvairių antraštinių dalių viršutinių ribų“. Audito Rūmų nuomone panašią nuostatą vertėtų įtraukti į reglamento pasiūlymą.

EŽŪKPF

48. Komisijos daugiametės finansinės nuostatos 2003–2013 metų kaimo plėtros išlaidoms nebeparodytos atskiroje paantraštinėje dalyje. Turimų išpareigojimams skirtų EŽŪKPF išteklių viršutinė riba nustatyta šiuo metu svarstomo Tarybos reglamento dėl paramos kaimo plėtrai ⁽³⁾ 70 straipsnio 1 dalyje. Šiame straipsnyje įvardyta bendra 88,75 milijardų euro suma 2004 metų kainomis, kuri turi būti paskirstyta beveik vienodomis išmokėjimo dalimis kiekvienais 2004–2013 metų laikotarpio metais. Prie šitų paskirtųjų išmokėjimo dalių buvo pridėtos moduliavimo būdu Komisijos nustatytos sumos.

⁽¹⁾ Nors ir pritardami žemės ūkio gairės funkcijai, Audito Rūmai savo Nuomonės Nr. 9/1999 (OL C 334, 1999 11 23) 1 ir 5 dalyse kritiškai jos apskaičiavimo sudėtingumą, jos apibrėžties netikslumą ir iš to kylančių sunkumų stebėti atitiktį. Šie pasiūlymai apjungti ir standartizuoti žemės ūkio išlaidų traktavimą kartu su veikla pagrįsto biudžeto sudarymo įgyvendinimu turėtų palengvinti gairės apskaičiavimą ir stebėjimą.

⁽²⁾ KOM(2004) 498 galutinis, 2004 7 14.

⁽³⁾ Žr. KOM(2004) 490 galutinis, 2004 m. liepos 14 d. Tarybos reglamento dėl Europos žemės ūkio kaimo plėtros fondo (EŽŪKPF) paramos kaimo plėtrai pasiūlymas.

PAŽEIDIMŲ TVARKYMAS**EŽŪGF****Dabartinė padėtis**

49. Aptikusios pagal BŽŪP daromų išmokų pažeidimų, viršijančių 4 000 eurų, valstybės narės privalo apie tai pranešti Komisijai ir pasistengti tokias išmokas susigrąžinti. Jei išmokos susigrąžinti neįmanoma, atitinkamos sumos nurašomos ir nuostolius padengia Bendrija, išskyrus kai suma prarandama dėl suinteresuotosios valstybės narės aplaidumo. Savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 3/2004 ⁽⁴⁾ („Neteisėtai išmokėtų Bendrosios žemės ūkio politikos išmokų išieškojimas“) Audito Rūmai parodė, kad praktiškai pavyksta susigrąžinti labai nedidelį procentą neteisėtų išmokų. Be to, buvo nurašyta tik labai nedidelė pripažintų neteisėtų išmokų.

Pasiūlymas ir analizė

50. Komisija siūlo, kad EŽŪGF perimtų EŽŪOGF Garantijų skyrių reglamentuojančias taisykles, tačiau padarius kai kurių esminių pakeitimų.

51. Reglamento pasiūlyme siūloma, kad jei išmokėjimo nepavyko susigrąžinti per keturis metus, po to kai buvo pirmą kartą padarytas administracinis ar teisminis konstatavimas (arba per šešis metus, jei išieškojimas vykdomas per nacionalinius teismus) 50 % finansinių nuostolių dėl neišieškojimo padengia atitinkama valstybė narė ir 50 % Bendrijos biudžetas (žr. reglamento pasiūlymo 32 straipsnio 5 dalį). Nustačius valstybės narės aplaidumą, Komisija kaip ir šiuo metu turėtų teisę priskirti visą kompensavimo našą atitinkamai valstybei narei (reglamento pasiūlymo 32 straipsnio 4 dalis).

52. Audito Rūmai, pabrėždami veiksmingo ir našaus susigrąžinimo mechanizmo, kaip bendros vidaus kontrolės sistemos sudėtinės dalies ⁽⁵⁾ esminę svarbą, pritaria šiam finansinės neišieškojimo pasekmių naštos perskirstymui, kuris gali paskatinti greitesnį procedūrų užbaigimą valstybėse narėse. Audito Rūmai taip pat pritaria tam faktui, kad reglamento pasiūlyme

— paaiškinamos Komisijos teisės perkelti išieškotinių sumų našą valstybėms narėms pastarųjų aplaidumo atvejais ⁽⁶⁾ ir

⁽⁴⁾ OL C 269, 2004 11 4.

⁽⁵⁾ Vidaus kontrolės sistema, užtikrindama taisomųjų priemonių taikymą ir lėšų išieškojimą (žr. Nuomonės apie bendro audito modelį 02/04 VII ir 36 dalis.)

⁽⁶⁾ 32 straipsnio 4 dalis skelbia: „... Komisija gali priimti sprendimą, kad susigrąžintas sumas turi apmokėti valstybė narė ...“. Audito Rūmai mano, kad formuluotę reikėtų pakeisti į „Komisija priima sprendimą ...“.

— pateikiami nauji terminai: valstybės narės privalo inicijuoti tinkamas administracines ar teismines procedūras neteisėtai išmokėtoms sumoms susigrąžinti per vienerius metus nuo pirmojo administracinio ar teismo konstatavimo, susijusio su tokia išmoka.

53. Pagal Komisijos pasiūlymą, valstybės narės ir toliau turės teisę pasilikti 20 % susigrąžintų sumų kaip nustatytą susigrąžinimo išlaidų atlygį, išskyrus jei pažeidimas padarytas dėl valstybės narės aplaidumo (žr. reglamento pasiūlymo 32 straipsnio 2 dalį). Tačiau Audito Rūmų nuomone valstybė narei neturėtų būti leista pasilikti 20 % susigrąžinimo išlaidoms, anksčiau nei bus įvykdyta šių pastabų 51 dalyje aprašyta procedūra, nes tokiais atvejais susigrąžinimas dar neįvyko. Todėl reikėtų išbraukti nuorodą „pritaikius 2 dalyje numatytą sumažinimą“ iš 32 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos paskutiniojo sakinio.

EŽŪKPF

Dabartinė padėtis

54. Kai dėl kaimo plėtros išlaidų, dabar joms būdinga didelė įvairovė, kuri atspindi tą faktą, kad šiuo metu kaimo plėtros išlaidos yra susijusios iš dalies su EŽŪOGF Garantijų skyriumi ir iš dalies su EŽŪOGF Orientavimo skyriumi.

55. Kai dėl kaimo plėtros išlaidų, finansuojamų iš Garantijų skyriaus, dabartinė padėtis yra tokia, kokia ji pateikta šių pastabų 49 dalyje.

56. Kaimo plėtros išlaidoms, finansuojamoms iš Orientavimo fondo, taikomos šios struktūrinių fondų taisyklės.

— valstybės narės kiekvieną ketvirtį privalo pranešti Komisijai apie visus pažeidimus (virš 4 000 eurų), kurių atžvilgiu buvo atliekamas pirminis administracinis arba teisminis nagrinėjimas, taip pat apie tolesnes priemones, kurių imtasi pažeidimų, apie kuriuos buvo pranešta anksčiau, atžvilgiu,

— pirmąją instanciją tyrimą dėl sumų, prarastų dėl nustatyto pažeidimo, ir jų išieškojimą vykdo valstybė narė,

— Bendrijos lėšas, susigrąžintas išieškant ir (arba) koreguojant, valstybė narė gali vėl panaudoti atitinkamai paramai iki programos uždarymo,

— kai valstybė narė mano, kad visa suma negali būti išieškota, ji apie tai turi pranešti Komisijai,

— Komisija, pasitarusi su atitinkamomis valstybės narės institucijomis, sprendžia, kas prisiima atsakomybę dėl finansinių pasekmių.

57. Praktiškai į aptartąsias panašios problemos egzistuoja Garantijų skyriuje: antai lėtas susigrąžinimo tempas, neadekvatūs kriterijai priimant sprendimą dėl to, kas turi apmokėti išlaidas ir pan.

Pasiūlymas ir analizė

58. Komisija siūlo, kad struktūrinių fondų taisyklės dėl pažeidimų, įskaitant susigrąžintų lėšų pakartotiną panaudojimą, būtų taikomos visoms kaimo plėtros išlaidoms (kaip teikiama šių pastabų 56 dalyje).

59. Kaip paaiškinta šių pastabų 31 dalyje, kaimo plėtros išlaidos yra dažnai siejamos su mokėjimo ir kontrolės nuostatomis, kurios yra panašios į tiesioginių išmokų pagal EŽŪGF nuostatas. Tokiais atvejais būtų logiškiau traktuoti anuliuotas ir susigrąžintas išlaidas tokiu pat būdu, kaip jos traktuojamos EŽŪGF atveju.

60. Panašią nuostatą, kaip aprašytoji šių pastabų 51 dalyje, yra siūloma taikyti ir šiam fondui. Tačiau nesusigrąžintų sumų finansinė atsakomybė bus paskirstyta tik praėjus keturiems metams po kaimo plėtros programos uždarymo, o 2007–2013 metų laikotarpio išlaidoms tai gali būti padaryta tik 2019 metais. Tai tikriausiai užtruks ilgiau nei laikotarpis, kurio prireiktų pagal EŽŪGF nuostatas. Audito Rūmai mano, kad būtų tikslingiau nustatyti trumpesnę galutinį terminą.

61. Kai dėl EŽŪGF, reglamento pasiūlymo 33 straipsnio 5 dalyje būtų paaiškinta, kokiais valstybių narių aplaidumo atvejais Komisija turėtų teisę priskirti kompensuoti visą sumą atitinkamai valstybei narei ⁽¹⁾. Tačiau Audito Rūmai mano, kad pasiūlymo 33 straipsnio 5 dalis taip pat turėtų įvesti tą patį vienerių metų terminą atitinkamoms administracinėms ar teisminėms procedūroms inicijuoti, kokį nustato EŽŪGF taisyklės.

⁽¹⁾ 33 straipsnio 5 dalis skelbia: „... Komisija gali priimti sprendimą, kad susigrąžintas sumas turi apmokėti valstybė narė ...“. Audito Rūmai mano, kad formuluotę reikėtų pakeisti į „Komisija priima sprendimą ...“.

KITI KOMENTARAI

Nuoseklumas tarp finansinių metų

62. Siūlomo reglamento 26 straipsnio 6 dalyje skelbiama, kad EŽŪKPF tarpinio mokėjimo prašymai išlaidoms, padarytoms nuo spalio 16 d., padengti yra apmokami iš kitų metų biudžeto. Ši nauja taisyklė taikoma išlaidoms, kurias šiuo metu finansuoja EŽŪOGF Orientavimo skyrius. Tokiu būdu tektų derinti EŽŪKPF finansinius metus su EŽŪGF finansiniais metais, kur, kaip šiuo metu EŽŪOGF Garantijų skyriuje, po šios datos mokėjimo agentūrų atliktas išmokas Komisija kompensuotų ateinančių metų sausio mėnesį. Audito Rūmai pažymi ir apgailestauja, kad Komisija nepasiūlė derinti su likusia Bendrojo biudžeto dalimi, kurioje finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Pereinamosios nuostatos

63. Siūlomo reglamento 39 straipsnio 1 dalies a punktas skelbia, kad paramos gavėjams išmokų pagal 2000–2006 metų laikotarpio kaimo plėtros programas, finansuojamas iš EŽŪOGF Garantijų skyriaus, mokėjimas sustabdomas ne vėliau kaip 2006 m. spalio 15 d. Kaip išimtinis atvejis (39 straipsnio 1 dalies c punktas), kaimo plėtros priemonėms skirtos išlaidos, padarytos nuo 2006 m. spalio 16 d. iki gruodžio 31 d., įrašomos į EŽŪKPF biudžetą 2007–2013 m. laikotarpiui. Tai regis reiškia, kad išmokos, kurias paramos gavėjai turėtų gauti po 2006 metų pagal penkerių metų įsipareigojimus įtrauktus po 2003 metų, kurie gali sudaryti stambias sumas, nebus įtraukti į EŽŪKPF biudžetą ir todėl apskritai nebus kofinansuojami. Valstybėms narėms tai sudarytų finansinių ir teisinių problemų. 48 straipsnis nustato procedūrą, kuri leistų spręsti šias problemas.

Šalutiniai klausimai

64. Kad Audito Rūmai galėtų vykdyti savo įgaliojimus, į pasiūlymo 8 straipsnio 2 dalies pirmosios pastraipos paskutinį sakinį reikėtų įrašyti „ir Audito Rūmai“.

65. Reglamento pasiūlymo 33 straipsnio 3 dalies c punkto angliško varianto paskutinį sakinį reikėtų suformuluoti taip: „ir kadangi šios lėšos **NESKIRIAMOS** toms operacijoms, kurioms buvo atlikta finansinė korekcija“. Be to, 33 straipsnio 5 dalies b punkte yra nuorodos į to paties straipsnio 5 dalies b punktą ir 2 dalies c punktą. Nuorodas reikėtų pakeisti į 3 dalies a ir c punktus.

SANTRAUKA

I. Audito Rūmai:

- pritaria skaidrumo sustiprinimui, kuris būtų pasiektas apjungus visas kaimo plėtros išlaidas į vieną biudžeto antraštinę dalį,

- mano, kad Komisijos pasiūlyme dėl EŽŪGF valdymo yra potencialiai naudingų pakeitimų, tačiau jį reikėtų patobulinti, atsižvelgiant į Audito Rūmų nuomonę dėl bendro audito,

- pažymi, kad Komisijos pasiūlymuose dėl biudžetinės drausmės ir dėl pažeidimų tvarkymo taip pat esama sveikintinų pokyčių, tačiau kai kurie jų aspektai galėtų būti patobulinti,

- nepritaria Komisijos pasiūlymui dėl EŽŪKPF biudžetinių įsipareigojimų metinių išmokėjimo sumų.

II. Pagrindinės Audito Rūmų pastabos dėl konkrečių reglamento pasiūlymo nuostatų yra šios:

i) EŽŪGF valdymas ir kontrolė

- Pasiūlymas nepakeistų išlaidų, skirtų remti žemės ūkio rinkas ir pajamas, valdymo ir kontrolės pagrindinių nuostatų. Kai dėl konkrečių siūlomų pakeitimų:

- specialaus akreditavimo reikalavimo koordinavimo įstaigoms įvedimas galėtų sustiprinti atskaitomybės už BŽŪP išlaidas grandinę (20 dalis),

- siūlomo „pareiškimo“, kurį turėtų teikti kiekvienos mokėjimo agentūros vadovas, tikslas, turinys ir taikymo sritis) turėtų būti parengti pagal atitinkamus pareiškimus, kurių reikalauja įmonės valdymo nuostatos; tokiu būdu jis galėtų pagerinti egzistuojančią kontrolės sistemą bendro audito modelio linkme (21 dalis).

- Būtų buvę tikslinga, jei Komisija – atsižvelgdama į susijusias išlaidas ir duodamą naudą – būtų pasiūliusi sertifikavimo institucijų darbo srities pakeitimus, kurie sustiprintų ir padarytų aiškią atskaitomybės už BŽŪP išlaidas grandinę, suderintą su bendro audito modelio koncepcija ir aiškiai nustačiusi, kad mokėjimo agentūrų sertifikavimas turėtų būti pagrįstas tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais (23 ir 24 dalys).

ii) EŽŪKPF valdymas ir kontrolė

- Priklausomai nuo išlaidų pobūdžio, turėtų būti pasirinktas atitinkamas asignavimo tipas (diferencijuotas ar nediferencijuotas). Komisijos teikiamas pasiūlymas (naudoti diferencijuotus asignavimus pagal įsipareigojimus išmokant metines išmokas nuo visos nacionalinės programos) nėra tinkama biudžetinė nuostata (33 ir 34 dalys).

iii) **Biudžetinė drausmė**

- Reglamento pasiūlymo 17 straipsnis, 18 straipsnio 14 pastraipa ir 19 straipsnio 4 pastraipa leistų griežčiau taikyti biudžetinę drausmę (45 dalis).
- Taryba ir Parlamentas turėtų nuodugniai išnagrinėti argumentus už ir prieš žemės ūkio gairės išsaugojimą (46 dalis).
- Reglamento pasiūlymas naudingai paaiškina Komisijos teisės aplaidumo atvejais priskirti išieškotinas sumas valstybei narei ir nustato naują terminą (51 ir 52 dalys).
- Kai kurioms iš EŽŪKPF finansuojamoms priemonėms skirtos anuliuojamoms ir susigražinamoms sumoms turėtų būti taikomos tokios pat kaip EŽŪGF nuostatos (59 dalis).

iv) **Pažeidimai**

- Siūlomas finansinės atsakomybės už EŽŪOGF neteisėtų išmokų nesusigražinimą perskirstymas yra sveikintinas (51 dalis).
- Vienerių metų terminas, per kurį galima inicijuoti administracines ar teismines procedūras (siūlomas EŽŪGF), turėtų būti taikomas ir EŽŪKPF (61 dalis).

Šią nuomonę Audito Rūmai priėmė Liuksemburge, 2005 m. kovo 17 d.

Audito Rūmų vardu
Pirmininkas
Hubert WEBER

NUOMONĖ Nr. 2/2005

Tarybos reglamento, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo, pasiūlymas (KOM(2004) 492 galutinis, 2004 m. liepos 14 d.)

(pagal EB sutarties 248 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą)

(2005/C 121/02)

TURINYS

	<i>Punktas</i>	<i>Puslapis</i>
BENDROS PASTABOS	1–29	15
KONKREČIOS PASTABOS	30	18

EUROPOS BENDRIJŲ AUDITO RŪMAI,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 5, 10, 158–162 straipsnius, 248 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą bei 274 ir 279 straipsnius,

atsižvelgdami į 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ⁽¹⁾, taip pat į jo įgyvendinimo taisykles ⁽²⁾,

atsižvelgdami į 2005 m. sausio 3 d. Audito Rūmams pateiktą Tarybos prašymą parengti nuomonę,

atsižvelgdami į Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl Bendrojo reglamento ⁽³⁾,

atsižvelgdami į išplėstą poveikio siūlomam norminių aktų pakeitui, tikslinančiam struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo valdymui taikomus reglamentus, įvertinimą ⁽⁴⁾,

atsižvelgdami į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl atitinkamų valstybių narių ir Komisijos išipareigojimų bendrai valdant struktūrinius fondus ir Sanglaudos fondą ⁽⁵⁾,

atsižvelgdami į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui „Mūsų bendros ateities kūrimas – išsiplėtusios Europos Sąjungos politikos sunkumai ir biudžeto priemonės“ ⁽⁶⁾,

atsižvelgdami į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl 2007–2013 m. finansinių perspektyvų ⁽⁷⁾,

atsižvelgdami į nuomonę Nr. 2/2004 ⁽⁸⁾ dėl bendro audito modelio,

kadangi pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 5 straipsnį Bendrija imasi veiksmų srityse, kurios nepriklauso jos išimtinėi kompetencijai, tik tuomet, kai dėl jo masto arba poveikio Bendrija siūlomo veiksmo tikslus pasiektų geriau,

kadangi pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 274 straipsnio nuostatas biudžetą vykdo Komisija savo pačios atsakomybe, atsižvelgdama į patikimo finansų valdymo principus, o valstybės narės bendradarbiauja su Komisija siekdamos užtikrinti, kad asignavimai būtų naudojami pagal šiuos principus,

⁽¹⁾ OL L 248, 2002 9 16.

⁽²⁾ 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 (OL L 357, 2002 12 31).

⁽³⁾ KOM(2004) 492 galutinis, 2004 m. liepos 14 d.

⁽⁴⁾ SEC(2004) 924, 2004 m. liepos 14 d.

⁽⁵⁾ KOM(2004) 580 galutinis, 2004 m. rugsėjo 6 d.

⁽⁶⁾ KOM(2004) 101 galutinis, 2004 m. vasario 10 d.

⁽⁷⁾ KOM(2004) 487 galutinis, 2004 m. liepos 14 d.

⁽⁸⁾ OL C 107, 2004 4 30.

kadangi pagal Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento 53 straipsnio 3 dalies nuostatas struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo srityje biudžetas yra įgyvendinamas kartu su valstybėmis narėmis taikant bendrojo valdymo principą ir kadangi šio reglamento 54 straipsnyje nustatyta, kad pavestos biudžeto vykdymo užduotys turi būti aiškiai apibrėžtos ir jų vykdymas turi būti griežtai prižiūrimas,

kadangi tam, kad Europos Sąjungos biudžeto vidaus kontrolė būtų veiksminga ir rezultatyvi, reikia nustatyti aiškius ir nuoseklius tikslus, užtikrinant veiksmingą koordinavimą, teikiant su išlaidomis ir gauta nauda susijusią informaciją, o taip pat užtikrinant nuoseklų reikalavimų taikymą,

kadangi su Europos Sąjungos pajamomis ir išlaidomis susijusios vidaus kontrolės sistemos turėtų suteikti pagrindą tvirtinti, kad pajamos yra surinktos, o išlaidos atliktos laikantis galiojančių teisės normų bei racionaliai valdomos,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

BENDROS PASTABOS

Įvadas

1. Reglamento pasiūlyme iš esmės išlaikyta ankstesniais programavimo laikotarpiais nustatyta sistema. Juo taip pat siekiama labiau supaprastinti visų pirma finansinius instrumentus, temų pasirinkimą bei apskritai įgyvendinimo, valdymo ir kontrolės sistemas. Audito Rūmai atkreipė ypatingą dėmesį į finansų valdymo ir kontrolės srityje pasiūlytų priemonių įgyvendinimo pasekmes.

Atsakomybė už Bendrijos biudžeto vykdymą

2. Teisinė Bendrijos biudžeto vykdymo bazė nustatyta EB sutarties 274 straipsnyje, pagal kurio nuostatas Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, savo pačios atsakomybe vykdo biudžetą, atsižvelgdama į patikimo finansų valdymo principus.

3. Skirtingų Bendrijos biudžeto vykdymo būdų kontekste struktūrinės priemonės priklauso „pasidalijamojo valdymo“ sritims, t. y. sritims, kuriose „biudžeto vykdymo uždaviniai pavodami valstybėms narėms“ ⁽⁹⁾. Valdant ir kontroliuojant struktūrines priemones dalyvauja ne tik keli Komisijos departamentai, bet ir šimtai nacionalinių, regioninių ir vietinių valstybių narių įstaigų ir organizacijų. Ateityje šios priemonės galėtų sudaryti beveik pusę Bendrijos biudžeto asignavimų.

⁽⁹⁾ Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento 53 straipsnio 3 dalis.

4. Galiojančiose struktūrines priemones reglamentuojančiose taisyklėse (Reglamentas (EB) Nr. 1260/1999) jau yra numatyta, kad:

- a) „taikant subsidarumo principą už paramos įgyvendinimą atsako valstybės narės (...), nepažeisdamos Komisijai suteiktų galių, būtent Europos Bendrijų bendrojo biudžeto įgyvendinimo“ (8 straipsnio 3 dalis);
- b) „nepažeidžiant 8 straipsnio 3 dalies, vadovaujančioji institucija (...) atsako už veiksmingą bei teisingą valdymą ir įgyvendinimą (...)“ (34 straipsnio 1 dalis);
- c) „nepažeidžiant Komisijos atsakomybės įgyvendinant Europos Bendrijų bendrąjį biudžetą, valstybės narės visų pirma prisiima atsakomybę už paramos finansų kontrolę (...)“ (38 straipsnio 1 dalis).

5. Reglamento pasiūlymo 12 straipsnyje daroma nuoroda į bendrą valdymą, kaip apibrėžta finansinio reglamento 53 straipsnio 3 dalyje. Tačiau pasiūlymo formuluotėje nenurodyta galutinė Komisijos atsakomybė. Pavyzdžiui, 12 straipsnio 1 dalies paskutiniame sakinyje nustatyta, kad „valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo (...)“; 12 straipsnio 2 dalyje Komisijos atsakomybė už biudžeto vykdymą iš esmės susiaurinama iki tikrinimo, „ar valstybėse narėse veikia valdymo ir kontrolės sistemos ir ar jos tinkamai funkcionuoja (...)“; pagal 69 straipsnio 1 dalį atsakingos yra tikrai valstybės narės: „valstybės narės turi užtikrinti patikimą veiklos programų finansų valdymą ir sandorių, kuriais jos pagrįstos, teisėtumą ir reguliarumą“. Be to, bendra atsakomybė užtikrinti, kad paramai skirtos priemonės atitiktų Bendrijos teisės normas yra priskirta valstybėms narėms (39 straipsnio f punktas, 59 straipsnio a punktas, 60 straipsnio b punkto ii papunktis ir 66 straipsnio 2 dalies g punktas). Vis dėlto tai, kad biudžeto vykdymo užduotys yra pavedamos atlikti valstybėms narėms, neturi apriboti galutinės Komisijos atsakomybės. Kai valstybės narės yra ir Bendrijos lėšų gavėjos, ir atsakingos už priemonių įgyvendinimą, tikrai Komisija gali užtikrinti, kad Bendrijos tikslai būtų taikomi logiškai ir nuosekliai. Todėl būtina, kad Komisijos galutinės atsakomybės sąvoka, kaip numatyta Sutarties 274 straipsnyje, dar kartą būtų aiškiai įvardyta tuose straipsniuose, kuriuose kalbama apie valstybių narių atsakomybę.

6. Reikia pažymėti, kad jei Komisija nebeprisiimtų galutinės atsakomybės už biudžeto įgyvendinimą, Bendrijos finansinis procesas, o būtent biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra prarastų didelę dalį savo svarbosmybės už biudžeto įgyvendinimą, Bendrijos finansinis procesas, o būtent biudžeto įvykdymo patvi. Biudžeto valdymo institucijų rekomendacijos (EB sutarties 276 straipsnio 3 dalis) netektų bet kokie praktinio poveikio.

Siūloma norminė bazė

Tinkamos kontrolės sistemos sąlygos

7. Tam, kad Komisija galėtų prisiimti galutinę atsakomybę už biudžeto vykdymą, Reglamento pasiūlyme turėtų būti atsižvelgta į šiuos pagrindinius Audito Rūmų nuomonėje Nr. 2/2004 dėl bendro audito modelio išdėstytus aspektus:

i) Patikrų dažnumas

8. Galiojančiuose teisės aktuose nėra nurodyta, koks turėtų būti patikrų dažnumas galutinio naudos gavėjo lygmenyje, kuris turėtų priklausyti nuo patikrų atlikimo išlaidų, kurias turi padengti valstybės narės ir Komisija, ir gaunamos naudos palyginamosios analizės. Pasiūlyme tik netiesiogiai atkreipiamas dėmesys į poreikį nustatyti priimtinas pasitikėjimo ir reikšmingumo ribas (61 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunktis ir 61 straipsnio 1 dalies g punktas). Būtų pageidautina aiškiai nustatyti tinkamus kriterijus 58 straipsnio 6 dalyje nurodytose įgyvendinimo taisyklėse. Taip pat reiktų apibrėžti sąvokas „argumentuotas užtikrinimas“ ir „paraiškos pagrįstumas“.

ii) Tinkamų standartų apibrėžimas

9. Nuoroda į „tarptautinius audito standartus“ (61 straipsnio 1 dalies a punktas) nėra pakankamai aiški, kad kontrolės procedūras galima būtų grįžti bendromis normomis ir principais. Pirmiau minėtose įgyvendinimo taisyklėse turėtų būti numatyta preliminarai tiek su sistemų, tiek su pačių operacijų auditu susijusi pripažinimo tvarka.

iii) Valdymo ir kontrolės sistemų organizavimas

10. Finansinio reglamento 54 straipsnyje nustatyta, kad pavestos biudžeto vykdymo užduotys turi būti aiškiai apibrėžtos ir jų vykdymas turi būti griežtai prižiūrimas. Įgyvendinimo taisyklių 35 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad kai valdymas yra bendras, Komisija pirmiausia atlieka dokumentų patikrinimą ir patikras vietoje siekdama nustatyti, ar ekonominiuose vienetuose, kuriems ji patiki vykdymą, tikrai egzistuoja ir yra vykdomos bei taikomos tinkamos bei teisingos operacijos ir sistemos. Reglamento pasiūlyme nukrypstama nuo šių nuostatų tuo, kad prieš Komisijai priimant veiklos programą tik valstybių narių prašoma užtikrinti, kad būtų sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (70 straipsnis). Šiame kontekste būtų pageidautina nustatyti tam tikrą tvarką, jei ne patvirtinimo procedūrai taikyti, tai bent jau tam, kad Komisija galėtų prižiūrėti procedūras, kurias naudojant nacionaliniu lygmeniu skiriamos valdymo ir kontrolės įstaigos. Be to, taip pat būtų patartina nacionaliniu lygmeniu įsteigti tarpinę įstaigą, kad būtų užtikrinta galimybė palaikyti ryšius su Bendrijos institucijomis.

11. Reikšmingas Bendrijos atliekamų patikrų sustiprinimas turėtų sudaryti neatskiriama sistemą, pagal kurią už projektų valdymą atsakingos nacionalinės ar regionų institucijos,

atsvarą⁽¹⁾. Turint omeny tai, kad nuo šiol išlaidų tinkamumą apmokėti reglamentuojančios taisyklės bus daugiausia nustatomos nacionaliniu lygmeniu, pirmiau pateiktos sąlygos išgaus dar didesnę svarbą.

Atsakomybė užtikrinant teisėtumą ir tvarkingumą

12. Pagal finansinio reglamento 60 straipsnio 1 dalies nuostatas leidimus duodantis pareigūnas yra atsakingas už išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo užtikrinimą. Reglamento 53 straipsnio 6 dalyje taip pat nurodyta, kad taikant pasidalijamąjį valdymą valstybės narės atlieka reguliarias patikras siekdamos užtikrinti, kad iš Bendrijos biudžeto finansuojama veikla yra įgyvendinama teisingai. Jos taip pat imasi reikiamų priemonių užkirsti kelią pažeidimams ir sukčiavimams, o prireikus kelia bylas siekdamos susigrąžinti neteisingai išmokėtas lėšas.

13. Atsižvelgiant į šias nuostatas, Reglamento pasiūlyme (69 straipsnio 1 dalis) valstybėms narėms suteikiama atsakomybė užtikrinant sandorių teisėtumą ir tvarkingumą (žr. straipsnio 5 dalį). Šis kompetencijos perdavimas valstybėms narėms yra 70 straipsnio nuostatos, kad jos turi patvirtinti valdymo ir kontrolės sistemas, sekmuo.

14. Iš tiesų, kai kyla abejonių dėl šių sistemų veikimo arba kai yra įtarimų dėl galimų pažeidimų atvejų arba kai jie yra patvirtinami, Komisija gali nutraukti mokėjimą laikotarpiui nuo šešių iki dvylikos mėnesių (89 straipsnis). Taip pat yra numatyta, kad valstybės narės ir Komisija galėtų patvirtinti finansinių klaidų taisymo procedūrą (99 ir 100 straipsniai). Tačiau tokios priemonės ribotai ir tik iš dalies prisidėtų prie būtino kasdienio valdymo stiprinimo. Jų veiksmingumas iš esmės priklauso nuo to, kiek atliekama patikrų. Be to, kadangi finansinių klaidų taisymas būtų atliekamas tik įvykus faktui, vien to nepakaktų visų ne pagal būtinus norminius reikalavimus atliktų sandorių pasekmėms ištaisyti.

Atsakomybė užtikrinant patikimą finansų valdymą

15. Finansinio reglamento 60 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad leidimus duodantis pareigūnas yra atsakingas už išlaidų vykdymą, vadovaujantis gero finansų valdymo principais. Reglamento 27 straipsnyje nustatytos Bendrijos asignavimų naudojimo sąlygos laikantis ekonomiško, našumo ir efektyvumo principų. Tame pačiame straipsnyje nustatyta, kad bet kokiai biudžete numatyta veikla nustatomi konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, svarbūs ir datuoti tikslai. Komisija atlieka *ex-ante* ir *ex post* vertinimus, kurių rezultatus pateikia lėšas naudojančioms, teisės aktus leidžiančioms ir biudžeto institucijoms.

16. Pagal Reglamento pasiūlymą valstybės narės yra atsakingos už patikimą finansų valdymą (69 straipsnis). Tačiau šioje nuostatoje apsiribojama vien tuo, ar rengiamos „tinkamos konsultacijos“, kaip kurti valdymo ir kontrolės sistemas, kurios užtikrintų „efektyvų ir teisingą“ Bendrijos finansavimo naudojimą. Kai dėl efektyvumo⁽²⁾, pasiūlyme daroma nuoroda beveik vien tik į valdymo ir kontrolės sistemas, o netiesiogiai – tik į su teisėtumu ir tvarkingumu susijusias sistemas. Pasiūlymo 59 straipsnyje apsiribojama tuo, kad vadovaujančioji institucija atsako už „efektyvų, veiksmingą ir tinkamą“ programų valdymą bei įgyvendinimą; galiausiai e įtraukioje nurodomi *ex-ante* vertinimams taikomi kokybės standartai, kuriuos kartu nustato Komisija ir valstybės narės.

17. Nagrinėjant konkretų vertinimų klausimą, Reglamento pasiūlyme numatyta, kad Komisija ir valstybės narės susitaria (59 straipsnio e punktą) dėl taikomų vertinimo metodų ir standartų (45 straipsnio 5 dalis). Šių standartų kokybė bus ypač svarbi atliekant valstybėms narėms patikėtus *ex-ante* vertinimus (46 straipsnio 2 ir 3 dalys), kurie, *inter alia*, turi užtikrinti veiklos programų Bendrijai teikiamą pridėjamąją vertę.

18. Todėl ypač svarbu, kad įgyvendinimo taisyklėse, kurias Komisija turi patvirtinti pagal Reglamento pasiūlymo 58 straipsnio 6 dalį, būtų pateiktas būtinas šių aspektų paaiškinimas.

Patvirtinamųjų dokumentų saugojimas

19. Reglamento pasiūlymo 88 straipsnyje nurodyta, kad su išlaidomis susiję patvirtinamieji dokumentai turi būti prieinami Komisijai ir Audito Rūmams mažiausiai trejus metus nuo veiklos programos užbaigimo. Bendrai finansuojamos paramos atveju, kuomet sprendimo, ar išlaidos yra tinkamos apmokėti, priėmimas didžia dalimi priklauso nuo nacionalinių teisės aktų, būtų pageidautina aiškiai nurodyti, jog trejų metų terminą numatanti nuostata nepažeidžia nacionalinių ilgesnius laikotarpius nustatančių taisyklių.

20. Šios pastabos taip pat taikomos daliniam veiklos programų užbaigimui (97 straipsnis). Šiuo konkrečiu atveju, nukrypstant nuo bendrosios taisyklės (88 straipsnis), patvirtinamųjų dokumentų saugojimo laikotarpis prasidėtų dalinio programų užbaigimo dieną (98 straipsnio 2 dalis). Tai žymiai susiaurintų visos veiklos programos patikrų atlikimą programavimo laikotarpio pabaigoje, kadangi gali nebėbėti galimybės susipažinti su anksčiau užbaigtomis operacijomis susijusiais patvirtinamaisiais dokumentais. Audito Rūmų manymu, taip būtų pažeistos EB sutarties 248 straipsnyje numatytos audito atlikimo prerogatyvos.

Veiksmingesnės programos

Programavimas ir tikslų nustatymas

21. Komisijos pasiūlyme nustatyta, kad kiekviena valstybė narė turi parengti „nacionalinės strategijos orientacinius metmenis“, kurie atitiktų Tarybos turimas priimti „strategines Bendrijos gaires dėl ekonominės, socialinės ir teritorinės

⁽¹⁾ Žr. Nuomonę Nr. 10/98 dėl tam tikrų reglamentų pasiūlymų Darbotvarkės 2000 kontekste (Struktūriniai fondai, 6.3 punktas), OL C 401, 1998 12 22.

⁽²⁾ Pavyzdžiui, 57 straipsnio d, f ir h punktai, 61 straipsnio 1 dalies a punktas, 70 straipsnio 1 ir 2 dalys bei 72 straipsnio 2 dalis.

sanglaudos“ (23 straipsnis). Tačiau turime pastebėti, kad „nacionalinės strategijos orientaciniai metmenys“ nesusiję su „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslu.

22. „Nacionalinės strategijos orientacinių metmenų“ turinys (25 straipsnis) nepakankamai tiksliai išreikštas (priemonių, išteklių paskirstymo ir laukiamų rezultatų prasme), kad galima būtų suteikti išsamią informaciją apie nacionalinę ir regioninę plėtros strategiją. O taip pat nėra patikslinti „teminiai ir teritoriniai prioritetai“, kurie turėtų apibūdinti finansuojamas priemones. Be to, yra rizika, kad šie metmenys apsiribos tik sritimis, kuriose parama yra bendrai finansuojama. Todėl Komisija, kuri turi patvirtinti metmenis, neturėtų galimybės pabrėžti vieno ar kito veiklos programų aspekto.

23. Veiklos programoms taip pat trūksta tikslumo; nėra reikalaujama pateikti informacijos apie įvairias priemones, skirtas prioritetiniams tikslams pasiekti. Tai užkerta kelią bet kokiai galimybei pasirinkti priemones. Konkretūs tikslai būtų išreiškiami skaičiais, naudojant ribotą įgyvendinimo, rezultatų ir poveikio rodiklių skaičių. Lyginant su galiojančiais teisės aktais, nebereikalaujama pateikti kiekvienos veiklos programos valdymo tvarkos aprašymo (36 straipsnis). Tokiu būdu nei „nacionalinės strategijos orientaciniai metmenys“, nei veiklos programos nebegalėtų pasitarnauti Komisijai kaip tikri valdymo ir monitoringo instrumentai. Todėl neaišku, kaip Komisija galės užtikrinti, ar veiklos programų koordinavimas nustatytas nacionaliniu lygmeniu.

Patobulintas paramos priemonių sujungimas į visumą

24. Išplėstame poveikio įvertinime nenagrinėjamos priežastys išlaikyti atskirus fondus (o ne grupuoti fondus, kaip išdėstyta EB sutarties 161 straipsnyje), nors tai turėjo būti išsamios analizės, nustatant kokie yra įvairių galimybių privalumai ir trūkumai, objektas, turinti omeny tai, kad išplėstas poveikio įvertinimas suteikia argumentus įkurti bendrą fondą. Kai dėl dabartinio 2 tikslo, iš tiesų teigiama, kad santykinė finansuojamų projektų teminė įvairovė ir vietovių dalijimo į zonas sukelta fragmentacija sutrukdė įgyvendinti tinkamas politikos kryptis. Be to, buvo neįmanoma pakankamai išnaudoti ERPF/ESF sinergijų laikantis 3 tikslo. Todėl darome išvadą, kad reikia:

- didesnio temų sutelkimo konkurencingumui skatinti,
- didesnio papildomumo tarp ERPF ir ESF neskaitant „konvergencijos“ tikslo.

25. Nėra tikėtina, kad principo „vienas fondas/viena veiklos programa“ nustatymas supaprastinimo tikslais skatins būtinų sinergijų paiešką.

26. Ypač sunku pagrįsti ERPF ir Sanglaudos fondo atskyrimą „konvergencijos“ tikslo kontekste. Paprastai šie du fondai figūruoja tose pačiose veiklos programose ir yra susiję su tomis pačiomis temomis (transporto infrastruktūra ir aplinkosaugos projektai/veiksmai). Atitinkami veiksmai/projektai dažnai papildo vienas kitą (pavyzdžiui, kai ir Sanglaudos fondas, ir ERPF yra naudojami atskiroms greitkelio dalims finansuoti). Jų skiriamieji bruožai – regionų (valstybių) tam tikrų reikalavimų atitikimas (atitinkamai kai BVP vienam gyventojui yra mažesnis nei 75 % Bendrijos vidurkio (struktūriniai fondai) ir kai BNP vienam gyventojui yra mažesnės nei 90 % Bendrijos vidurkio (Sanglaudos fondas)), didžiausia įnašų suma – pagal 51 straipsnį ji lygi 85 % Sanglaudos fondo atveju ir 75 % ERPF atveju, nors ERPF taikoma aukš-

čiausia riba tam tikrais atvejais gali būti padidinta iki 85 % (51 straipsnio 4 dalis ir 52 straipsnio 1 dalis) ir išankstinio finansavimo dydis (81 straipsnis), siekiantis 7 % struktūrinių fondų atveju ir 10,5 % Sanglaudos fondo atveju. ERPF veiksmus ir Sanglaudos fondo projektus dažnai valdo tie patys viešieji subjektai. Pagrindinių projektų ir projektų, iš kurių gaunamos pajamos, sąvokos vienodai taikomos abiem fondams. Siekiant nuoseklumo būtų tinkama turėti vieną fondą, bent jau ERPF ir Sanglaudos fondo atveju, kadangi pirmiau nurodyti skirtumai nesudaro didelių kliūčių.

27. Nagrinėjant pasiūlymo 3 straipsnio 2 dalį, sunku atskirti a įtraukoje pateiktus veiksmus nuo pateiktųjų b įtraukoje. Atrodo, kad tai, kas juos iš tiesų skiria yra jų „teritorinis“ (tam tikrus reikalavimus atitinkančios vietovės) ar „finansinis“ (įnašų dydis) pobūdis.

28. Praktiniu požiūriu 33 straipsnio nuostata (finansavimas iš vieno fondo, neviršijant 5 % lėšų ribos iš bet kurio kito fondo) sukelia dar daugiau keblumų, susidarantių dėl to, kad egzistuoja daug fondų.

Komisijos administracinių gebėjimų tinkamumas

29. Audito Rūmai yra anksčiau pažymėję ⁽¹⁾, kad skirtingais programavimo etapais arba atliekant patikras buvo gaištama, o už tai yra atsakingi Komisijos departamentai. Todėl nepaprastai svarbu, kad būtų sukurtos administracinės struktūros ir nustatytos tinkamos procedūros. Be to, keliose siūlomose nuostatose turėtų būti nurodyti tikslūs galutiniai terminai (31 straipsnio 5 dalis, 32 straipsnio 2 dalis, 40 straipsnio 3 dalis, 85 straipsnio 2 dalis, 96 straipsnio 1 dalis). Taip pat būtų naudinga, jei už skirtingus fondus atsakingi departamentai susitartų dėl audito strategijos, išteklių paskirstymo ir reikiamo patikinimo lygio.

KONKREČIOS PASTABOS

30. Audito Rūmų konkrečios pastabos išdėstytos toliau pateikiamoje lentelėje. Šioje dalyje tai, kad kai kurie galutiniai terminai ir vartojami pasakymai yra netikslūs, pažymima keletą kartų. Dėl to gali kilti įvairios interpretacijos ir gali būti pakenkta atitinkamų nuostatų teisinei aprėpčiai.

⁽¹⁾ Žr., pavyzdžiui, Specialiąją ataskaitą Nr. 10/2001 dėl finansinės struktūrinių fondų kontrolės, OL C 314, 2001 11 8 ir Specialiąją ataskaitą Nr. 7/2003 dėl 2000–2006 m. laikotarpio paramos programavimo įgyvendinimo struktūrinių fondų kontekste, OL C 174, 2004 7 23.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
3 straipsnio 1 dalis 1. Veiksmas, kurio Bendrija imasi pagal Sutarties 158 straipsnį, yra skirtas stiprinti išsiplėtusios Bendrijos ekonominę ir socialinę sanglaudą, siekiant paskatinti Bendrijos darnią, subalansuotą ir tvarią plėtrą. Šis veiksmas atliekamas su fondų, Europos investicijų banko (EIB) ir kitų esamų finansinių priemonių pagalba. Jis turi padėti išspręsti sunkumus, susijusius su ekonominiais, socialiniais ir teritoriniais skirtumais, ypač su skirtumais, atsiradusiais menkliau išsivysčiusiose valstybėse ir regionuose, ekonominiu ir socialiniu pertvarkymu bei gyventojų senėjimu. Į fondų finansuojamą veiksmą nacionaliniu ir regioniniu mastu yra įtraukiami Bendrijos prioritetai tvarios plėtros srityje, kurių siekiama stiprinant augimą, konkurencingumą ir užimtumą, socialinę integraciją bei aplinkos apsaugą ir kokybę.	Nuoroda į veiksmus, kurių imamasi pagal EB sutarties 158 straipsnį, yra nepilna, nes nėra minima kaimo plėtra. Tačiau 3 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad teikiant fondų pagalbą turi būti deramai padėta atnaujinti kaimo vietas bei nuo žvejybos priklausančias vietas taikant ekonominį įvairinimą, o taip pat kalnuotas vietas.
3 straipsnio 2 dalis 2. Šiuo tikslu ERPF, ESF, Sanglaudos fondas, Europos investicijų bankas (EIB) ir kitos esamos finansinės priemonės deramu būdu padeda siekti šių trijų tikslų: a) „konvergencijos“ tikslu siekiama pagreitinti mažiausiai išsivysčiusių valstybių narių ir regionų konvergenciją, gerinant augimo ir užimtumo sąlygas, t. y. gerinant investicijų į fizinį bei žmogiškąjį kapitalą kokybę, vystant naujoves ir žinių visuomenę, gerinant galimybes prisitaikyti prie ekonominių ir socialinių pokyčių, gerinant aplinkos apsaugą bei pačią aplinką ir administracinių efektyvumą. Šis tikslas yra fondų prioritetas; (...)	Pasiūlyme yra minimas „administracinis efektyvumas“ pagal „konvergencijos“ tikslą finansuojamų veiksmų kontekste. „Administracinio efektyvumo“ sąvoką, kuri taip pat pateikta 25 straipsnio 3 dalies b punkte ir 26 straipsnio 3 dalies c punkte, reikia paaiškinti, nes pasiūlyme taip pat vartojama sąvoka „administraciniai gebėjimai“ (44 straipsnio 1 dalis).
5 straipsnio 1 ir 2 dalys 1. Regionai, atitinkantys reikalavimus dėl Struktūrinių fondų finansavimo pagal „konvergencijos“ tikslą, yra regionai, atitinkantys Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros II lygį (NUTS II lygis), kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (EB) Nr. 1059/2003, kurių bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui, apskaičiuotas perkamosios galios paritetais, remiantis Bendrijos pastarųjų trejų metų duomenimis, pateiktais (data), yra mažesnis nei 75 % Bendrijos vidurkio. 2. NUTS II lygio regionai, kurių BVP vienam gyventojui, apskaičiuotas perkamosios galios paritetais, remiantis Bendrijos pastarųjų trejų metų duomenimis, pateiktais (data), siekia nuo 75 % iki (...) % Bendrijos vidurkio, gali gauti laikinąją ypatingą struktūrinių fondų finansinę pagalbą.	Nepakanka pasitelkti vien tik BVP nustatant reikalavimus atitinkančius regionus dėl daugelio plėtros atotrūkio aspektų. Negalima pamiršti tokių aspektų kaip antai pagrindinė infrastruktūra, nedarbo lygis, darbo našumas, ekonominė struktūra, mokymas ir lavinimas, aplinkos kokybė, emigracija ir moksliniai tyrimai bei plėtra.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
5 straipsnio 2 dalis 2. NUTS II lygio regionai, kurių BVP vienam gyventojui, apskaičiuotas perkamosios galios paritetais, remiantis Bendrijos pastarųjų trejų metų duomenimis, pateiktais (data), siekia nuo 75 % iki (...) % Bendrijos vidurkio, gali gauti laikiną ypatingą struktūrinių fondų finansinę pagalbą.	Reikėtų konkrečiai nurodyti antrąjį Bendrijos vidurkio procentinį dydį.
6 straipsnio 1 dalis 1. Vietovės, kurios atitinka reikalavimus dėl struktūrinių fondų finansavimo pagal „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslą, yra 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nenurodytos vietovės. Kiekviena suinteresuotoji valstybė narė, pateikdama 25 straipsnyje minimą nacionalinės strategijos orientacinius metmenis, nurodo NUTS I arba NUTS II regionus, kuriems ji pateiks programą ERPF finansavimui gauti.	Reikėtų pažymėti, kad „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslo geografinė taikymo sritis gali būti labai plati ir todėl gali apimti viską. Reikia apibrėžti tinkamumo kriterijus, skirtus šiam tikslui.
7 straipsnio 1 ir 2 dalys 1. Tarpvalstybinio bendradarbiavimo tikslais finansavimo reikalavimus atitinka Bendrijos NUTS III lygio regionai prie vidaus bei tam tikrų išorinių sausumos sienų ir tam tikri Bendrijos NUTS III lygio regionai prie jūrinių sienų, kuriuos paprastai skiria daugiausia 150 kilometrų, atsižvelgiant į galimus pakeitimus, kurie būtini bendradarbiavimo veiksmų darnai ir tęstinumui užtikrinti. Tik įsigaliojus šiam reglamentui, Komisija 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka parengia sąrašą reikalavimus atitinkančių regionų. Šis sąrašas galioja nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. 2. Nacionalinio bendradarbiavimo tikslais, pagal 23 ir 24 straipsniuose nurodytas strategines gaires Komisija 104 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka parengia reikalavimus atitinkančių nacionalinių vietovių sąrašą. Šis sąrašas galioja nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.	Prieš apibūdinant „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą reikėjo pirmiau atlikti šių vietovių situacijos analizę aiškiai nustatant, kokie yra jų poreikiai siekiant koncentruoti veiklos rūšis. Nuostatos dėl reikalavimus atitinkančių vietovių pasirinkimo turėtų būti išplėstos, kad būtų įtraukti kriterijai, kurie būtų tiksliai apibrėžti, o svarbiausia, pasverti.
10 straipsnio 3 dalis 3. Kiekvienais metais Komisija Europos mastu konsultuojasi su socialiniams partneriams atstovaujančiomis organizacijomis dėl fondų pagalbos.	10 straipsnio 1 dalies b punkte daroma nuoroda į ekonominius ir socialinius partnerius. Būtų pageidautina straipsnio 3 dalyje vartoti tą pačią formulotę.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
13 straipsnis 1. Struktūrinių fondų įnašai negali pakeisti valstybės narės viešųjų arba lygiaverčių struktūrinių išlaidų. 2. „Konvergencijos“ tikslu numatytiems regionams Komisija ir valstybė narė nustato viešųjų ar lygiaverčių struktūrinių išlaidų dydį, kurio valstybė narė programavimo laikotarpiu turi laikytis visuose tuose regionuose. Valstybė narė ir Komisija nustato tas išlaidas 25 straipsnyje minimame nacionalinės strategijos orientaciniuose metmenyse. 3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas išlaidų dydis yra bent jau ne mažesnis nei metinių išlaidų vidurkis, apskaičiuotas realiąja išraiška per ankstesnį programavimo laikotarpį. Išlaidų dydis yra nustatomas, atsižvelgus į bendras makroekonominės sąlygas, kuriomis vyksta finansavimas ir į tam tikrą specifinę ekonominę padėtį – privatizaciją, taip pat ypatingą valstybės narės ankstesniu programavimo laikotarpiu patirtų viešųjų arba lygiaverčių struktūrinių išlaidų mastą. 4. Bendradarbiaudama su kiekviena valstybe narė Komisija atlieka tarpinį papildomumo patikrinimą „konvergencijos“ tikslo atžvilgiu 2011 m., o ex-post patikrinimą – iki 2016 m. birželio 30 d. Jeigu valstybė narė negali 2016 m. birželio 30 d. įrodyti, kad buvo laikomasi nacionalinės strategijos orientaciniuose metmenyse nustatyto papildomumo, Komisija pradeda finansinių klaidų taisymą 101 straipsnyje nustatyta tvarka.	Procedūra, kuria tikrinama, kaip taikomas papildomumo principas, yra numatyta tik „konvergencijos“ tikslui. Tokia nuostata nėra pateikta kitiems dviem tikslams, kurie sudaro apie 20 % asignavimų. Tik aiškinamojo memorandumo 5.3 skirsnyje nurodyta, kad šią kontrolę laikydamosi proporcingumo principo atlieka valstybės narės. Taip pat nėra numatyta, kad Komisija būtų informuojama apie valstybių narių atliekamų patikrų rezultatus, o tai yra pokytis lyginant su dabartiniais teisės aktais (Reglamento Nr. 1260/99 11 straipsnio 3 dalis).
13 straipsnio 3 dalis 3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas išlaidų dydis yra bent jau ne mažesnis nei metinių išlaidų vidurkis, apskaičiuotas realiąja išraiška per ankstesnį programavimo laikotarpį. Išlaidų dydis yra nustatomas, atsižvelgus į bendras makroekonominės sąlygas, kuriomis vyksta finansavimas ir į tam tikrą specifinę ekonominę padėtį – privatizaciją, taip pat ypatingą valstybės narės ankstesniu programavimo laikotarpiu patirtų viešųjų arba lygiaverčių struktūrinių išlaidų mastą.	Tikėtina, kad atsižvelgiant į bendrąsias makroekonominės sąlygas, o taip pat į tam tikrą specifinę ekonominę padėtį nepateikus tolesnio paaiškinimo gali būti palikta didžiulė veiksmų laisvė.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
<i>16 straipsnio 1 dalis</i> 1. Visa lėšų suma „konvergencijos“ tikslui sudaro 78,54 % 15 straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytų lėšų (t. y. iš viso 264,0 mlrd. eurų) ir paskirstoma skirtingoms sudedamosioms dalims taip: a) 67,34 % 5 straipsnio 1 dalyje nurodytam finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai, palankios regiono aplinkybės, nacionalinė gerovė ir nedarbas; b) 8,38 % 5 straipsnio 2 dalyje nurodytai laikinajai ir ypatingai paramai; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai, palankios regiono aplinkybės, nacionalinė gerovė ir nedarbas; c) 23,86 % 5 straipsnio 3 dalyje nurodytam finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip gyventojai, BNP vienam gyventojui, atsižvelgus į pastaruoju laikotarpiu išaugusią nacionalinę gerovę, paviršiaus plotas; d) 0,42 % 5 straipsnio 4 dalyje nurodytam finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiu kriterijumi, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai.	Būtų pageidautina nurodyti, kaip kriterijai buvo pasverti nustatant lėšų paskirstymą skirtingiems komponentams.
<i>16 straipsnio 2 dalis</i> 2. 1 dalies b punkte nurodyti asignavimai nuo 2007 m. sausio 1 d. kasmet proporcingai mažės. Asignavimai 2007 m. bus mažesnis už skirtuosius 2006 m., išskyrus asignavimus regionams, kurie pagal Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 2000 m. sausio 1 d. ne visiškai atitinka 1 tikslą, kuriems 2007 m. asignavimai turi būti skirti objektyviai ir teisingai.	Sąvoka „objektyviai ir teisingai“ nėra apibrėžta.
<i>17 straipsnio 1 dalis</i> 1. Visa lėšų suma „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui sudaro 17,22 % 15 straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytų lėšų (t. y. iš viso 57,9 mlrd. eurų) ir paskirstoma skirtingoms sudedamosioms dalims taip: a) 83,44 % 6 straipsnio 1 dalyje nurodytam finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai, palankios regiono aplinkybės, nedarbas, užimtumo lygis ir gyventojų tankumas; b) 16,56 % 6 straipsnio 2 dalyje nurodytai laikinajai ir ypatingai paramai; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai, palankios regiono aplinkybės, nacionalinė gerovė ir nedarbas;	Būtų pageidautina nurodyti, kaip kriterijai buvo pasverti nustatant lėšų paskirstymą skirtingiems komponentams.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
17 straipsnio 2 dalis 2. Šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti asignavimai po lygiai padalinami ERPF finansuojamoms programoms ir ESF finansuojamoms programoms.	Turėtų būti tiksliai nurodyta, kaip atskiriami ERPF ir ESF.
17 straipsnio 4 dalis 4. 1 dalies b punkte nurodyti asignavimai nuo 2007 m. sausio 1 d. kasmet proporcingai mažės. Asignavimai 2007 m. bus mažesni už skirtuosius 2006 m., išskyrus asignavimus regionams, kurie pagal Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 pradėjo atitikti 1 tikslo reikalavimus nuo 2004 m., kuriems asignavimai 2007 m. turi būti skirti objektyviai ir teisingai.	Sąvoka „objektyviai ir teisingai“ nėra apibrėžta.
22 straipsnis Komisija užtikrina, kad bendra asignavimų, kuriuos fondai kasmet skiria bet kuriai valstybei narei pagal šį reglamentą, suma, įskaitant ERPF įnašą Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės, nustatytos Reglamente (EB) Nr. (...), ir Pasirengimo stojimui priemonės, nustatytos Reglamente (EB) Nr. (...), tarpvalstybinio taikymo finansavimui, ir bendra asignavimų, kuriuos kasmet skiria Europos žemės ūkio kaimo plėtros fondas (EŽŪKPF) pagal Reglamentą (EB) Nr. (...) iš EŽŪGOF Orientavimo skyriaus lėšų, ir kuriuos kasmet „konvergencijos“ tikslui skiria Europos žuvininkystės fondas (EŽF) pagal Reglamentą (EB) Nr. (...), suma neviršytų 4 % tos valstybės narės BVP, apskaičiuoto tarpinstitucinio susitarimo priėmimo metu. Pirmesnėje dalyje paminėtuose finansinių priemonių, išskyrus fondus, reglamentuose yra panaši nuostata.	Kai dėl bendros asignavimų, kuriuos fondai kasmet skiria bet kuriai valstybei narei, sumos, preambulės 30 dalyje išdėstyta mintis, kad metiniai asignavimai turėtų būti skiriami pagal valstybių narių gebėjimą lėšas panaudoti, nėra aptariama.
24 straipsnis Nė vėliau kaip praėjus trims mėnesiams po šio reglamento priėmimo, remiantis Sutarties 161 straipsnyje nustatyta tvarka, yra priimamos 23 straipsnyje nurodytos Bendrijos strateginės gairės. Šis sprendimas skelbiamas <i>Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje</i>. Jei reikia, laikantis Sutarties 161 straipsnyje nustatytos tvarkos, atliekamas Bendrijos strateginių gairių tarpinis vertinimas, siekiant pirmiausia atsižvelgti į Bendrijos prioritetų pokyčius.	Taip pat būtina panagrinėti, kokį poveikį metmenims gali turėti bet kokios Bendrijos strateginių gairių pataisos. Iš tiesų jokiam straipsnyje nėra nuostatos dėl metmenų tikslinimo.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
25 straipsnio 3 dalis 3. Nacionalinės strategijos orientacinių metmenų strategijos dalyje nurodoma, kokia strategija buvo pasirinkta „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslams įgyvendinti ir, remiantis vystymosi skirtumų, trūkumų ir galimybių, susijusių su prognozuojamais Europos ir pasaulio ekonomikos pokyčiais, analize pagrindžiamas jos atitikimas Bendrijos strateginėms gairėms. Joje nurodomi: (...) b) tik „konvergencijos“ tikslui – veiksmas, numatytas didinti valstybių narių administracinį efektyvumą, įskaitant fondų valdymą, ir 46 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertinimo planas; (...)	Čia išdėstyta, kad pasirinktoje strategijoje turi būti nurodytas „veiksmas, numatytas didinti valstybių narių administracinį efektyvumą, įskaitant fondų valdymą“, o tai reiškia, kad sąvoka „didinti valstybių narių administracinį efektyvumą“ gali aprėpti daugiau nei fondų valdymą, dėl to yra rizika, kad gali būti finansuojamos pačios įvairiausios operacijos.
25 straipsnio 3 dalis 3. Nacionalinės strategijos orientacinių metmenų strategijos dalyje nurodoma, kokia strategija buvo pasirinkta „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslams įgyvendinti ir, remiantis vystymosi skirtumų, trūkumų ir galimybių, susijusių su prognozuojamais Europos ir pasaulio ekonomikos pokyčiais, analize pagrindžiamas jos atitikimas Bendrijos strateginėms gairėms. Joje nurodomi: (...) Kad galima būtų atlikti monitoringą, a punkte nurodytų prioritetų pagrindiniai tikslai išreiškiami skaičiais bei nustatomas tam tikras skaičius veiklos ir poveikio rodiklių.	Netinkama nurodyti „tam tikras skaičius“ nepateikiant patikslinimo. Svarbiausia yra tai, kad pagal pasirinktus rodiklius turėtų būti galima tinkamai išreikšti pasiektus rezultatus ir jų poveikį.
25 straipsnio 4 dalis 4. „Konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslams veiklos skyriuje: a) pateikiamas veiklos programų sąrašas ir preliminarieji nurodomi metiniai fondo asignavimai kiekvienai programai, užtikrinant tinkamą pusiausvyrą tarp regioninių ir teminių veiksmų. Šiame sąrašo nurodoma 49 straipsnio minimo nacionalinio specialiojo rezervo suma; (...)	Sąvoka „tinkama pusiausvyrą“ nėra apibrėžta.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
<i>26 straipsnio 2 dalis</i> 2. Priėmus Bendrijos strategines gaires, kiekviena valstybė narė kuo greičiau išsiunčia Komisijai pasiūlymą dėl nacionalinės strategijos orientacinių metmenų. Valstybės narės gali nuspręsti tuo pačiu metu pateikti 31 straipsnyje nurodytas veiklos programas. Komisija, remdamasi partneryste, tariai dėl šio pasiūlymo.	Vietoj frazės „kuo greičiau“ turėtų būti įrašytas tikslus galutinis terminas.
<i>30 straipsnis</i> Komisijos ataskaitoje, kuri minima Sutarties 159 straipsnio antroje pastraipoje, nurodoma: a) informacija apie pažangą, padarytą siekiant ekonominės ir socialinės sanglaudos, įskaitant informaciją apie regionų socialinę ekonominę padėtį bei Bendrijos prioritetų įtraukimą; b) informacija apie fondų, EIB ir kitų finansinių priemonių vaidmenį bei kitų Bendrijos ir nacionalinių politikų poveikį padarytai pažangai. Jei būtina, ataskaitoje pateikiami pasiūlymai dėl Bendrijos priemonių ir politikų, kuriuos priėmus galima būtų sustiprinti ekonominę ir socialinę sanglaudą. Jei būtina, joje taip pat gali būti pateikti pasiūlymai dėl patikslinimo, susijusio su naujomis Bendrijos politinėmis iniciatyvomis strateginėse sanglaudos gairėse. Tais metais, kada ataskaita pateikiama, ji pakeičia 28 straipsnyje nurodytą Komisijos metinę ataskaitą. Ji kiekvienais metais aptariama 29 straipsnyje nustatyta tvarka.	Būtų pageidautina nustatyti, kad sanglaudos ataskaitoje taip pat turėtų būti nagrinėjamas teritorinis sanglaudos aspektas.
<i>31 straipsnio 3 dalis</i> 3. Valstybė narė pateikia Komisijai pasiūlymą dėl veiklos programos, kuris turi visas 36 straipsnyje nurodytas sudedamąsias dalis, kuo greičiau po 26 straipsnyje nurodyto Komisijos sprendimo priėmimo arba tuo pačiu metu, kai pateikia tame pačiame 26 straipsnyje nurodytus nacionalinės strategijos orientacinius metmenis.	Vietoj frazės „kuo greičiau“ turėtų būti įrašytas tikslus galutinis terminas.
<i>31 straipsnio 5 dalis</i> 5. Komisija tvirtina kiekvieną veiklos programą kaip įmanydama greičiau po to, kai valstybė narė ją oficialiai pateikia.	Vietoj frazės „kaip įmanydama greičiau“ turėtų būti įrašytas tikslus galutinis terminas (šiuo metu tai yra penkių mėnesių terminas).
<i>32 straipsnio 2 dalis</i> Komisija priima sprendimą dėl prašymų peržiūrėti veiklos programas kaip įmanydama greičiau po to, kai valstybė narė oficialiai tą prašymą pateikia.	Vietoj frazės „kaip įmanydama greičiau“ turėtų būti įrašytas tikslus galutinis terminas.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
35 straipsnio 4 dalis 4. Jei Komisija mano, kad to reikia pagrindiniams projektams įvertinti, ji gali paprašyti, kad EIB patikrintų tų projektų techninę kokybę bei ekonominę ir finansinę perspektyvumą, ypač dėl finansų inžinerijos priemonių, kurios bus įgyvendinamos ar vystomos.	Ketvirta straipsnio dalis skiriasi nuo kitų trijų, todėl neabejotinai būtų tinkamiau, jei ji būtų pateikta kaip 40 straipsnio dalis.
36 straipsnio 1 dalis 1. Su „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslais susijusiose veiklos programose: (...) c) pateikiama informacija apie prioritetus ir jų konkrečius tikslus. Šie tikslai išreiškiami skaičiais, naudojant ribotą skaičių įgyvendinimo, rezultatų ir poveikio rodiklių, laikantis proporcingumo principo. Rodikliai leidžia išmatuoti pažangą, atsižvelgiant į pradinę padėtį ir prioritetus įgyvendinančių tikslų veiksmingumą. (...)	Turėtų būti patikslinta, kas turima omeny „ribotą skaičių...rodiklių, laikantis proporcingumo principo“.
36 straipsnio 4 dalis 4. ERPF finansuojamose veiklos programose be „konvergencijos ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslų dar nurodomi: a) regionų bendradarbiavimo veiksmų; kiekvienoje regioninėje programoje yra bent vienas kitos valstybės narės regionas; (...)	Atitinkami veiksmų labiau atitinka „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą.
40 straipsnio 3 dalis 3. Komisija priima sprendimą kaip įmąnydama greičiau po to, kai valstybė narė arba vadovaujančioji institucija pateikia visą 39 straipsnyje nurodytą informaciją. Tuo sprendimu apibrėžiamas fizinis objektas, nustatoma suma, kuriai taikomas prioriteto bendro finansavimo dydis ir metinis grafikas.	Vietoj frazės „kaip įmąnydama greičiau“ turėtų būti įrašytas tikslus galutinis terminas.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
45 straipsnio 3 dalis 3. Už šio straipsnio 1 dalyje nurodytų vertinimo veiksmų atlikimą atsako valstybė narė arba tam tikrais atvejais Komisija, laikantis proporcingumo principo ir remiantis valstybės narės ir Komisijos partneryste. Vertinimus atlieka nepriklausomi vertintojai. Rezultatai yra skelbiami, nebent institucija, kuri atsako už vertinimą, aiškiai tam paprieštarauja pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės susipažinti su dokumentais.	Neapibrėžtas „proporcingumo principas“.
46 straipsnio 5 dalis 5. Jei programų monitoringo metu išaiškėja, kad buvo gerokai nutolta nuo pirminių tikslų, ir jei pateikiami pasiūlymai peržiūrėti veiklos programas, valstybės narės programavimo laikotarpiu atlieka <i>ad hoc</i> vertinimą, susijusį su veiklos programų monitoringu. Rezultatai siunčiami veiklos programos monitoringo komitetui ir Komisijai.	Sąvokos „gerokai nutolta nuo pirminių tikslų“ ir „peržiūrėti veiklos programas“ nėra apibrėžtos. Pastaroji pastaba susijusi tik su pasiūlymo versija prancūzų kalba. Būdvardis „subsantiel“ nėra vartojamas versijose visomis kalbomis.
48 straipsnis 1. 2011 m. (161 str.) Taryba, vykstant metiniam aptarimui, kuris nurodytas 29 straipsnyje, paskirsto 20 straipsnyje nurodytą rezervą valstybėms narėms, taip atlygindama už pažangą, kuri buvo padaryta, palyginti su pirmine padėtimi: a) „konvergencijos“ tikslui, remiantis šiais kriterijais: i) bendrojo vidaus produkto vienam gyventojui augimas, apskaičiuotas NUTS II lygiu, atsižvelgiant į Bendrijos vidurkį, remiantis turimais duomenimis apie 2004–2010 m. laikotarpį; ii) užimtumo lygio augimas NUTS II lygiu, nustatytas remiantis turimais duomenimis apie 2004–2010 m. laikotarpį; b) „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui, remiantis šiais kriterijais: i) proporcingai regionams, kurie 2007–2010 m. mažiausiai 50 % jiems skirtu ERPF asignavimo išleido su naujovėmis susijusiai veiklai, nurodytai Reglamento (EB) Nr. (...) 5 straipsnio 1 dalyje; ii) užimtumo lygio augimas NUTS II lygiu, nustatytas remiantis turimais duomenimis apie 2004–2010 m. laikotarpį. 2. Kiekviena valstybė narė skirsto veiklos programoms atitinkamas sumas, atsižvelgdama į pirmesnėje dalyje nurodytus kriterijus.	Veiklos rezervo panaudojimas iš esmės priklausys nuo kriterijų, kuriems labai sunku nustatyti tiesioginę sąsają su veiksmis, kuriems skiriama Bendrijos parama. BVP ir užimtumo lygio pokyčiai priklauso nuo veiksmų, kurie yra daug sudėtingesni nei vien veiklos programos, kurių finansinis poveikis, beje, yra paprastai labiau ribotas nei valstybės investicijų kaip visumos. Be to, nepakanka svarstyti tik kylančios rodiklių kreivės, kadangi struktūrinėmis priemonėmis taip pat galima buvo sušvelninti kritimą.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
50 straipsnis Fondų įnašai koreguojami atsižvelgiant į: - konkrečių problemų, ypač ekonominio, socialinio ar teritorinio pobūdžio problemų, sunkumą; - kiekvieno prioriteto svarbą Bendrijos prioritetams, išdėstytiems Bendrijos strateginėse gairėse; - aplinkos apsaugą ir jos gerinimą, pirmiausia atsargumo principą, atsargumo priemonių principą ir principą „teršėjas moka“; - privataus finansavimo sutelkimo mastą atitinkamose srityse, pirmiausia remiantis valstybinėmis privačiomis partnerystėmis.	Turėtų būti nurodytas įnašų dydžio koregavimui taikomų kriterijų svoris.
54 straipsnio 2 dalis 2. Viešosios išlaidos projektams, iš kurių gaunamos pajamos, skaičiuojamos pagal išlaidas investicijoms, atėmus grynąsias pajamas iš investicijų per konkretų atskaitinį laikotarpį. Skaičiuojant atsižvelgiama į pelningumą, kurio paprastai tikimasi iš atitinkamos kategorijos investicijų, ir į principą „moka teršėjas“ bei, jei būtina, teisingumo principą, susijusį su atitinkamos valstybės narės santykinė gerove.	Neapibrėžti principo „moka teršėjas“ ir teisingumo principo, susijusio su atitinkamos valstybės narės santykinė gerove, taikymo kriterijai. Komisija turėtų suteikti metodologinę pagalbą nustatant šioms projektams skiriamas pagalbos lygius (žr. 40 straipsnio 2 dalį).
55 straipsnio 1 dalis 1. Išlaidos atitinka fondų įnašui gauti nustatytus reikalavimus, jeigu paramos gavėjas jas faktiškai patyrė, atlikdamas operaciją nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. Iki laikotarpio, kai išlaidos ima atitikti tam tikrus reikalavimus, pradžios bendrai finansuojamos operacijos neturi būti atliktos. Išlaidos pagrindiniams projektams atitinka reikalavimus įnašui gauti nuo projekto pateikimo Komisijai dienos.	Būtų naudinga šią nuostatą padaryti lankstesnę, kad būtų atsižvelgta į su finansuojamais veiksmais susijusį parengiamąjį darbą. Todėl išlaidų atitikimo tam tikriems reikalavimams laikotarpis galėtų prasidėti 2006 m. liepos 1 d.
55 straipsnio 3 dalis 3. Taisyklės dėl išlaidų atitikimo tam tikriems reikalavimams nustatomos nacionaliniu mastu, laikantis išlygos, numatytos kiekvieno fondo konkrečiuose reglamentuose. Jos taikomos visoms viešosioms išlaidoms, deklaruotoms veiklos programoje.	Bus sudėtinga taikyti nacionalines taisykles dėl išlaidų atitikimo tam tikriems reikalavimams „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslo kontekste, kadangi finansuojamos operacijos yra susijusios su daugiau nei viena valstybe nare. Į šį aspektą nėra atsižvelgta.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
57 straipsnio 1 dalis 1. Valstybių narių parengtose veiklos programų valdymo ir kontrolės sistemose: a) aiškiai apibrėžiamos su valdymu ir kontrole susijusių įstaigų funkcijos ir jos aiškiai paskirstomos kiekvienoje įstaigoje; b) aiškiai atskiriamos įstaigų, susijusių su valdymu, išlaidų tvirtinimu ir kontrole, funkcijos ir tos funkcijos kiekvienoje įstaigoje; c) kiekvienai įstaigai numatomos reikiamos lėšos jai paskirtoms funkcijoms vykdyti; d) numatomas veiksmingas vidaus audito mechanizmas; e) numatomos patikimos apskaitos, monitoringo ir finansinių ataskaitų teikimo sistemos kompiuterizuota forma; f) numatoma veiksminga ataskaitų teikimo ir monitoringo sistema, jei užduotys yra pavedamos atlikti kažkam kitam; g) numatomi procedūrų, kaip atlikti funkcijas, vadovai; h) numatomas efektyvus mechanizmas, kaip tikrinti, ar sistema veikia tinkamai; i) numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros; j) numatomos ataskaitų dėl netikslumų bei neteisėtai sumokėtų sumų išieškojimo teikimo ir jų monitoringo procedūros.	j papunktyje minimi „netikslumai“. Būtų naudinga pateikti tikslų apibrėžimą juolab, kad ši sąvoka vartojama daugelyje straipsnių (pvz. 69 straipsnio 3 dalyje, 73 straipsnio 3 dalyje, 89 straipsnio 1 dalyje ir 99 straipsnyje). Šios nuostatos vertė šiuo metu yra apribota dėl aiškumo, susijusio su teikiamais duomenimis, trūkumo.
57 straipsnio 2 dalis 2. Šio straipsnio 1 dalies b, c, d, f ir h punktuose nustatytos priemonės yra proporcingos viešosioms išlaidoms, nurodytoms atitinkamoje veiklos programoje.	Numatyta, kad daugelis šiame straipsnyje nustatytų priemonių bus taikomos proporcingai viešosioms išlaidoms, nurodytoms atitinkamoje veiklos programoje. Tačiau ši sąvoka nepakankamai apibrėžta, kad priemonės galėtų būti taikomos nuosekliai. Todėl sunku įsivaizduoti, kaip atitinkamos priemonės (funkcijų atskyrimas, reikiamos lėšos ir vidaus audito, ataskaitų teikimo bei sistemų audito mechanizmai) bus proporcingai taikomos. Be to, ši leidžianti nukrypti nuostata netaikoma procedūrų vadovams bei nėra pateiktas apibrėžimas. Taip pat turėtų būti nurodyta, ar proporcingumo principas turėtų būti taikomas 13 straipsniui (papildomumo principo patikrinimas išskirtinai „konvergencijos“ tikslo atveju), 46 straipsnio 3 daliai (bendrasis ar konkretus <i>ex-ante</i> vertinimas), 66 straipsnio 2 daliai (metinės ir galutinės įgyvendinimo ataskaitų turinys) ir 73 straipsniui (kontrolės procedūros).

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
61 straipsnio 1 dalis 1. Veiklos programos audito institucija pirmiausia turi: (...) b) užtikrinti, kad būtų atliekami tinkamai atrinktų operacijų patikrinimai, siekiant patikrinti deklaruotas išlaidas; (...)	Igyvendinimo taisyklėse turėtų būti apibrėžta sąvoka „tinkamai atrinktos operacijos“. Bet kokių atveju reikalavimai turėtų būti tokie pat griežti kaip 2000–2006 m. laikotarpiu.
61 straipsnio 1 dalis 1. Veiklos programos audito institucija pirmiausia turi: (...) c) per šešis mėnesius nuo veiklos programos patvirtinimo pateikti Komisijai audito strategiją, kurioje nurodomos įstaigos, kurios atliks a ir b punktuose nurodytus patikrinimus, naudojamas metodas, atrankos metodas, naudojamas tikrinant operacijas, ir preliminarus patikrinimų planas, užtikrinantis, kad būtų patikrintos pagrindinės įstaigos ir kad patikrinimai būtų tolygiai išsidėstę programavimo laikotarpiu; (...)	Šiame straipsnyje nurodyta, jog turi būti užtikrinama, kad būtų patikrintos „pagrindinės įstaigos“, tačiau neapibrėžiama, kokios tai įstaigos.
61 straipsnio 1 dalis 1. Veiklos programos audito institucija pirmiausia turi: (...) e) iki kiekvienų metų nuo 2008 iki 2016 m. birželio 30 d.: i) parengti metinę kontrolės ataskaitą, kurioje būtų pateikti veiklos programos patikrinimų, atliktų praėjusiais metais pagal audito strategiją, rezultatai ir nurodyti programos valdymo ir kontrolės sistemose nustatyti trūkumai. Informacija apie 2014 ir 2015 metus gali būti įtraukta į galutinę ataskaitą, papildydama pagrįstumo deklaraciją; ii) pateikti išvadą, ar valdymo ir kontrolės sistema buvo veiksminga, ir taip argumentuotai užtikrinti, kad tais metais Komisijai pateiktos išlaidų ataskaitos yra teisingos ir kad sandoriai, kuriais jos pagrįstos, yra teisėti ir reguliarūs. (...)	Komisijos patikinimas dėl veiklos programų audito didžia dalimi priklauso nuo audito institucijos metinės kontrolės ataskaitos, o taip pat išvados pateikimo. Tačiau dėl šių dokumentų pateikimo termino (birželio 30 d.) nebus įmanoma į juos atsižvelgti nei generalinių direktorių rengiamose metinėse deklaracijose nei Audito Rūmų patikinimo pareiškimuose. Tai taip pat taikoma, <i>mutatis mutandis</i>, 66 straipsnyje nurodytai metinei ataskaitai.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
63 straipsnio 2 dalis 2. Komisijos atstovas gali savo iniciatyva dalyvauti monitoringo komiteto darbe patarėjo teisėmis. EIB ir EIF atstovas gali dalyvauti patarėjo teisėmis svarstant veiklos programas, kurioms skiriamas to banko ar fondo įnašas.	Priešingai galiojančioms taisyklėms (žr. Reglamento 1260/1999 35 straipsnio 2 dalį) Komisija dalyvautų monitoringo komitetuose savo pačios iniciatyva. Tačiau dalyvavimas tokiomis sąlygomis ištis yra pageidautinas, nes tokiu būdu bus supaprastinti informacijos mainai ir palengvintas tinkamų priemonių priėmimas laiku.
65 straipsnis 1. Vadovaujančioji institucija ir monitoringo komitetas užtikrina, kad veiklos programa būtų įgyvendinama kokybiškai. 2. Vadovaujančioji institucija ir monitoringo komitetas atlieka monitoringą, remdamiesi veiklos programoje nurodytais finansiniais rodikliais ir įgyvendinimo, rezultatų ir poveikio rodikliais. Jeigu pagalbos pobūdis leidžia, statistiniai duomenys suskirstomi pagal lytį ir ūkio subjektų gavėjų dydį. 3. Komisija, remdamasi partneryste su valstybėmis narėmis, tikrina rodiklius, kurie būtini veiklos programos monitoringui ir vertinimui.	Turėtų būti iš esmės nustatyta, kad visi bendrai finansuojami projektai turėtų įgyvendinimo tikslus ir jiems būtų taikomas 65 straipsnyje nurodytas rezultatų vertinimas. Labai tikėtina, kad prioritetais grindžiamo valdymo atveju bus gaunama tik bendro pobūdžio informacija.
66 straipsnio 2 dalis 2. Siekiant susidaryti aiškią nuomonę apie veiklos programos įgyvendinimą, šio straipsnio 1 dalyje nurodytose ataskaitose yra pateikiama toliau nurodyta informacija: (...) j) naudojimasis vadovaujančiajai institucijai arba kitai valstybės institucijai veiklos programos įgyvendinimo laikotarpiu grąžinta pagalba. Komisijai perduotos informacijos išsamumas yra proporcingas bendrai atitinkamos veiklos programos viešųjų išlaidų sumai. (...)	Turėtų būti patikslinta, koks būtent yra santykis tarp perduotos informacijos išsamumo ir viešųjų išlaidų sumos.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
73 straipsnis 1. Programoms, kurioms bendro finansavimo iš Bendrijos fondų lygis neviršija 33 % viešųjų išlaidų pagal veiklos programą, o fondų suma neviršija 250 mln. eurų, nuostatos, nurodytos 61 straipsnio c, d punktuose ir e punkto i papunktyje, netaikomos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų programų atveju valstybė narė gali pasinaudoti galimybe įsteigti pagal nacionalines taisykles įstaigas ir nustatyti procedūras, skirtas 59 straipsnio b punkte ir 60 bei 61 straipsniuose nustatytoms funkcijoms atlikti. Jeigu valstybė narė naudoja šia galimybe, 58 straipsnio 1 dalies b ir c punktų bei 60 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatos netaikomos. Tais atvejais, kai Komisija priima 59, 60 ir 61 straipsnių įgyvendinimo taisykles, ji nurodo, kokios nuostatos nebus taikomos toms valstybėms narėms, kurios naudoja pirmojoje pastraipoje nurodyta galimybe. 3. 70 straipsnio 3 dalis taikoma <i>mutatis mutandis</i>, jei valstybė narė naudoja šio straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje nurodyta galimybe. 4. Dėl visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų veiklos programų, nepriklausomai nuo to, ar valstybė narė naudoja šio straipsnio 2 dalyje nurodyta aplinkybe, jei nuomonėje dėl sistemos atitikties nėra pastabų arba jei visos pastabos buvo atšauktos, pritaikius taisomąsias priemones, Komisija gali informuoti suinteresuotąją valstybę narę, kad vertindama deklaruotų išlaidų teisingumą, teisėtumą ir reguliarumą, ji daugiausia remsis audito institucijos arba valstybės narės paskirtos įstaigos (jei valstybė narė pasinaudojo minėta galimybe) pateikta nuomone ir atliks patikrinimus vietoje tik išimtinėmis aplinkybėmis. Jeigu esama netikslumų, kurių laiku nenustatė nacionalinės audito institucijos arba kuriems nebuvo pritaikytos atitinkamos taisomosios priemonės, Komisija gali pareikalauti, kad valstybė narė pagal 71 straipsnio 3 dalį atliktų patikrinimus, arba ji pati gali atlikti savo patikrinimus pagal 71 straipsnio 2 dalį, kad įsitikintų, ar išlaidos deklaruotos teisingai, teisėtai ir reguliariai.	Teoriškai ši supaprastinta procedūra Bendrijos pagalbai, kurios bendra suma siekia 3,8 mlrd. eurų, būtų taikoma 2000–2006 m. 33 programoms 10 valstybių narių (2 % 2000–2006 m. Bendrijos pagalbos biudžeto). Šis straipsnis skatina valstybes nares pasinaudoti šiomis supaprastinimo priemonėmis, todėl tai galėtų būti susiję su daugiau programų nei teoriškai būtų apskaičiuota dabartiniam programavimo laikotarpiui. Visų pirma tai susiję su atleidimu nuo poreikio pateikti audito strategiją ir metinę kontrolės ataskaitą (61 straipsnio 1 dalis), galimybe paskirti valdymo ir kontrolės įstaigas remiantis nacionaliniais teisės aktais (59–61 straipsniai) ir atleidimu nuo poreikio skirti tvirtinimo ir audito institucijas (58 straipsnio 1 dalis). Be to, Komisijai priėmus įstaigos, pranešančios apie sistemų atitikimą, ataskaitą, šioji atliks patikras tik išimtiniais atvejais.
73 straipsnio 2 dalis 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų programų atveju valstybė narė gali pasinaudoti galimybe įsteigti pagal nacionalines taisykles įstaigas ir nustatyti procedūras, skirtas 59 straipsnio b punkte ir 60 bei 61 straipsniuose nustatytoms funkcijoms atlikti. Jeigu valstybė narė naudoja šia galimybe, 58 straipsnio 1 dalies b ir c punktų bei 60 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatos netaikomos. Tais atvejais, kai Komisija priima 59, 60 ir 61 straipsnių įgyvendinimo taisykles, ji nurodo, kokios nuostatos nebus taikomos toms valstybėms narėms, kurios naudoja pirmojoje pastraipoje nurodyta galimybe.	Turėtų būti įmanoma visiškai įvertinti pirmoje pastraipoje pateiktą galimybę, todėl nėra tikslinga nurodyti paskesnes įgyvendinimo taisykles, kad būtų nustatyta, kokios nuostatos nebus taikomos.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
<i>73 straipsnio 4 dalis</i> 4. Dėl visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų veiklos programų, nepriklausomai nuo to, ar valstybė narė naudoja šio straipsnio 2 dalyje nurodyta aplinkybė, jei nuomonėje dėl sistemos atitikties nėra pastabų arba jei visos pastabos buvo atšauktos, pritaikius taisomąsias priemones, Komisija gali informuoti suinteresuotąją valstybę narę, kad vertindama deklaruotų išlaidų teisingumą, teisėtumą ir reguliarumą, ji daugiausia remsis audito institucijos arba valstybės narės paskirtos įstaigos (jei valstybė narė pasinaudojo minėta galimybe) pateikta nuomone ir atliks patikrinimus vietoje tik išimtinėmis aplinkybėmis. Jeigu esama netikslumų, kurių laiku nenustatė nacionalinės audito institucijos arba kuriems nebuvo pritaikytos atitinkamos taisomosios priemonės, Komisija gali pareikalauti, kad valstybė narė pagal 71 straipsnio 3 dalį atliktų patikrinimus, arba ji pati gali atlikti savo patikrinimus pagal 71 straipsnio 2 dalį, kad įsitikintų, ar išlaidos deklaruotos teisingai, teisėtai ir reguliariai.	Vietoj žodžio „laiku“ turėtų būti įrašytas tikslus galutinis terminas.
<i>79 straipsnis</i> Valstybės narės įsitikina, kad už mokėjimus atsakingas įstaiga užtikrintų, jog paramos gavėjai gaus iš viešųjų lėšų visą įnašo sumą kaip galima greičiau ir kad ji bus nebus sumokėta dalimis. Jokios sumos nėra atskaitomos arba jų mokėjimas sulaukiamas, taip pat nėra nustatomas joks kitas specialus mokestis arba kitas lygiaverčio poveikio mokestis, kuris galėtų sumažinti paramos gavėjams mokamas sumas.	Vietoj frazės „kaip galima greičiau“ turėtų būti įrašytas tikslus galutinis terminas.
<i>85 straipsnio 2 dalis</i> 2. Jeigu viena iš sąlygų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, neįvykdoma, Komisija kuo greičiau informuoja valstybę narę ir tvirtinimo įstaigą, kad mokėjimo prašymas yra netinkamas.	Vietoj frazės „kuo greičiau“ turėtų būti įrašytas tikslus galutinis terminas.
<i>90 straipsnio 1 dalis</i> 1. Komisija priima sprendimą išskaityti iš tarpinių mokėjimų 20 % sumų, kurias ji turi padengti, jei buvo įgyvendinti pagrindiniai 70 straipsnio 3 dalyje minimo taisomųjų veiksmų plano elementai, o dideli trūkumai, nurodyti 61 straipsnio e punkto i papunktyje minimoje audito institucijos parengtoje programos metinėje ataskaitoje, buvo ištaisyti, tačiau dar reikia padaryti pakeitimų, kad Komisija gautų tinkamą garantiją dėl valdymo ir kontrolės sistemų.	Taip pat turėtų būti paminėta 61 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunktyje nurodyta išvada.

KOMISIJOS PASIŪLYMAS	AUDITO RŪMŲ PASTABOS
96 straipsnio 1 dalis 1. Komisija tinkamu laiku informuoja suinteresuotą valstybę narę ir valdžios institucijas, jei yra pavojus, kad bus pritaikytas 92 straipsnyje numatytas automatiškas išsipareigojimo panaikinimas. Komisija, remdamasi turima informacija, informuoja suinteresuotąją valstybę narę ir valdžios institucijas apie automatiškai panaikinamą sumą. Valstybė narė turi du mėnesius nuo tos informacijos gavimo dienos sutikti su suma arba pateikti savo pastabas. Komisija automatiškai panaikina išsipareigojimą praėjus ne daugiau kaip devyniems mėnesiams po 92 straipsnyje nustatyto termino.	Reikėtų patikslinti sąvoką „tinkamu laiku“.
97 straipsnis 1. Veiklos programos gali būti iš dalies užbaigtos valstybės narės nustatytais laikotarpiais. Dalinis užbaigimas susijęs su atliktomis operacijomis, kurios buvo galutinai apmokėtos paramos gavėjui ne vėliau kaip iki n – 1 gruodžio 31 d. Šiame reglamente operacijos laikomos atliktomis, jei jose numatyta veikla buvo iš tikrųjų atlikta ir paramos gavėjas gavo galutinį mokėjimą arba paramos gavėjas pateikė vadovaujančiai institucijai lygiavertį dokumentą. 2. Mokėjimų suma, atitinkanti atliktas operacijas, nurodoma išlaidų ataskaitoje. Veiklos programos iš dalies baigiamos su sąlyga, kad vadovaujančioji institucija iki n metų birželio 30 d. išsiųs Komisijai: a) su tomis operacijomis susijusią išlaidų ataskaitą; b) ataskaitą, patvirtinančią išlaidų ataskaitoje nurodytų sandorių teisėtumą ir reguliarumą, kurią išduoda 61 straipsnyje nurodyta programos audito institucija.	Svarbu, kad programų dalinio užbaigimo srityje numatytos procedūros suteiktų tą patį patikinimo lygį dėl išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo, kaip ir tas, kuris gaunamas pateikiant deklaraciją dėl galutinio veiklos programų užbaigimo, ypač kiek tai susiję su patikrų dažnumu ir mastu.

Šią nuomonę Audito Rūmai priėmė Liuksemburge, 2005 m. kovo 18 d.

Audito Rūmų vardu
Pirmininkas
Hubert WEBER